

Briselē, 2015. gada 30. novembrī
(OR. en)

14536/15

Starpiestāžu lieta:
2015/0225 (COD)

EF 209
ECOFIN 918
SURE 38
CODEC 1584

PIEZĪME

Sūtītājs:	prezidentvalsts / Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Temats:	Priekšlikums – EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA, ar ko groza Regulu (ES) Nr. 575/2013 par prudenācijām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām – <i>prezidentvalsts kompromisa teksts</i>

Pielikumā pievienots trešais prezidentvalsts kompromisa teksts par minēto priekšlikumu.

Jaunais teksts otrajā kompromisa priekšlikumā (ST 14496/15) ir **pasvītrots treknrakstā**, un svītrojumi ir norādīti ar [...].

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko groza Regulu (ES) Nr. 575/2013 par prudenācijājam prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 114. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ¹,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Vērtspapīrošana ir labi funkcionējošu finanšu tirgu svarīga sastāvdaļa, jo tā palīdz dažādot iestāžu finansējuma un riska diversifikācijas avotus un atbrīvot regulējošām prasībām atbilstošu kapitālu, ko pēc tam var pārdalīt, lai atbalstītu turpmāku kreditēšanu. Turklāt vērtspapīrošana iestādēm un citiem tirgus dalībniekiem sniedz papildu ieguldījumu iespējas, tādējādi ļaujot veikt portfeļa diversifikāciju un atvieglot finansējuma plūsmu uzņēmumiem un privātpersonām gan dalībvalstu iekšienē, gan pāri robežām visā Savienībā. Tomēr šie ieguvumi būtu jāizvērtē attiecībā pret to iespējamajām izmaksām. Kā bija redzams finanšu krīzes pirmajā posmā, kas sākās 2007. gada vasarā, nepareiza prakse vērtspapīrošanas tirgos radīja būtisku apdraudējumu finanšu sistēmas integritātei, proti, pārmērīgu saistību īpatsvaru, neskaidas un sarežģītas struktūras, kas cenu noteikšanu padarīja problemātisku, mehānisku paļaušanos uz ārējiem reitingiem vai nesaskaņotību starp ieguldītāju un iniciatoru interesēm ("pārstāvības riski").

¹ OV C 68, 6.3.2012., 39. lpp.

- (2) Pēdējos gados vērtspapīrošanas emisijas apjomi Savienībā joprojām ir zem pirmskrīzes augstākā punkta vairāku iemeslu dēļ, tostarp sliktās reputācijas dēļ, kas parasti saistās ar šiem darījumiem. Vērtspapīrošanas tirgu atjaunošanās pamatā vajadzētu būt pareizai un piesardzīgai tirgus praksei, lai novērstu to apstākļu kopuma atkārtošanos, kas izraisīja finanšu krīzi. Šajā nolūkā regula [Vērtspapīrošanas regula] nosaka vispārīga vērtspapīrošanas regulējuma būtiskos elementus, paredzot īpašus kritērijus, pēc kuriem var noteikt vienkāršu, pārredzamu un standartizētu ("VPS") vērtspapīrošanu, un uzraudzības sistēmu, lai uzraudzītu, vai iniciatori, sponsori, emitenti un institucionālie ieguldītāji pareizi piemēro šos kritērijus. Turklāt regulā [Vērtspapīrošanas regulā] visām finanšu pakalpojumu nozarēm paredzēts vienotu prasību kopums attiecībā uz riska paturēšanu, uzticamības pārbaudi un informācijas atklāšanu.
- (3) Ievērojot regulas [Vērtspapīrošanas regulas] mērķus, regulatīvās kapitāla prasības, kas Regulā (ES) Nr. 575/2013 noteiktas iestādēm, kuras iniciē vai sponsorē vērtspapīrošanu, vai iegulda tajā, būtu jāgroza, lai pienācīgi atspoguļotu VPS vērtspapīrošanas īpatnības un novērstu regulējuma nepilnības, kas atklājās finanšu krīzes laikā, proti, mehānisku paļaušanos uz ārējiem reitingiem, pārāk zemas riska pakāpes augsta reitinga vērtspapīrošanas laidieniem un, otrādi, pārmērīgi augstas riska pakāpes zema reitinga laidieniem un nepietiekamu riska jutīgumu. 2014. gada 11. decembrī Bāzeles Banku uzraudzības komiteja ("BCBS") publicēja "Pārskatīto vērtspapīrošanas regulējumu" ("pārskatītais Bāzeles regulējums"), kurā izklāstītas dažādas regulējošām prasībām atbilstoša kapitāla standartu izmaiņas vērtspapīrošanai, lai novērstu tieši šīs nepilnības. Regulas (ES) Nr. 575/2013 grozījumos būtu jāņem vērā pārskatītā Bāzeles regulējuma noteikumi.

- (4) Kapitāla prasībām attiecībā uz vērtspapīrošanas pozīcijām saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 575/2013 būtu jāpiemēro vienādas aprēķina metodes visām iestādēm. Pirmkārt un lai nepieļautu mehānisku paļaušanos uz ārējiem reitingiem, iestādei būtu jāizmanto regulatīvo kapitāla prasību pašas aprēķins, ja tai ir atļauja izmantot uz iekšējiem reitingiem balstīto pieeju ("*IRB* pieeja") attiecībā uz tāda paša veida riska darījumiem, kas ir vērtspapīrošanas pamatā, un tā spēj aprēķināt regulatīvās kapitāla prasības attiecībā uz pamatā esošajiem riska darījumiem tā, it kā tie nebūtu vērtspapīroti (" K_{IRB} "), katrā gadījumā ievērojot zināmus iepriekš noteiktus ievaddatus, kas izmantoti uzraudzības formulā ("*SEC-IRBA*").
- Vērtspapīrošanas uz ārējiem reitingiem balstītā pieeja ("*SEC-ERBA*") attiecīgi būtu jāizmanto iestādēm, kas nevar izmantot *SEC-IRBA* attiecībā uz savām pozīcijām noteiktā vērtspapīrošanā. Saskaņā ar *SEC-ERBA* kapitāla prasības vērtspapīrošanas laidieniem jānosaka, pamatojoties uz to ārējo reitingu. Ja pirmās divas pieejas nav iespējams izmantot vai *SEC-ERBA* izmantošana radītu nesamērīgas regulatīvās kapitāla prasības salīdzinājumā ar kredītrisku, kurš ietverts pamatā esošajos riska darījumos, iestādes var būt spējīgas piemērot vērtspapīrošanas standartizēto pieeju ("*SEC-SA*"), kas būtu jābalsta uz uzraudzības iestāžu formulu, par ievaddatiem izmantojot kapitāla prasības, kas tiktu aprēķinātas saskaņā ar standartizēto pieeju kredītriskam ("standartizētā pieeja") attiecībā uz pamatā esošajiem riska darījumiem, ja tie nebūtu vērtspapīroti (" K_{SA} ").

- (5) Pārstāvības un modeļa riski vērtspapīrošanai ir vairāk izplatīti nekā citiem finanšu aktīviem un rada zināmu nenoteiktību, aprēķinot kapitāla prasības vērtspapīrošanai pat pēc tam, kad ir ņemti vērā visi attiecīgie riska faktori. Lai šos riskus pienācīgi ņemtu vērā, Regula (ES) Nr. 575/2013 būtu jāgroza, lai visām vērtspapīrošanas pozīcijām paredzētu riska pakāpes minimālo robežvērtību 15 % apmērā. Tomēr atkārtotai vērtspapīrošanai piemīt lielāka sarežģītība un risks, un attiecīgi šīm pozīcijām būtu jāpiemēro konservatīvāks regulējošām prasībām atbilstoša kapitāla aprēķins un riska pakāpes minimālā robežvērtība 100 % apmērā.
- (6) Iestādēm nebūtu jāprasa piemērot augstākas prioritātes pozīcijai augstāku riska pakāpi nekā tas būtu gadījumā, ja tā turētu pamatā esošos riska darījumus tieši, lai tādējādi atspoguļotu kredītkvalitātes uzlabojumus, ko augstākas prioritātes pozīcijas saņem no zemākas prioritātes laidieniem vērtspapīrošanas struktūrā. Tādēļ Regulā (ES) Nr. 575/2013 būtu jāparedz "caurskatīšanas" pieeja, saskaņā ar kuru augstākas prioritātes vērtspapīrošanas pozīcijai būtu jāpiešķir lielākais tāda riska pakāpe, kas ir vienāda ar riska darījumu svērto vidējo riska pakāpi, kura ir piemērojama pamatā esošajiem riska darījumiem, un šādai pieejai, ievērojot konkrētus nosacījumus, vajadzētu būt pieejamai neatkarīgi no tā, vai attiecīgā pozīcija ir ar reitingu vai bez reitinga, un neatkarīgi no pieejas, ko izmanto pamatā esošajam portfelim (standartizētā pieeja jeb *IRB* pieeja).
- (7) Iestādēm, kas var aprēķināt kapitāla prasības pamatā esošajiem riska darījumiem saskaņā ar *IRB* pieeju tā, it kā šie riska darījumi nebūtu vērtspapīroti (K_{IRB}), saskaņā ar pašreizējo regulējumu attiecībā uz maksimālo riska darījumu riska svērto vērtību ir pieejama vispārēja maksimālā robežvērtība. Ciktāl vērtspapīrošanas process mazina risku, kas saistīts ar pamatā esošajiem riska darījumiem, šai maksimālajai robežvērtībai vajadzētu būt pieejamai visām iniciatoriestādēm un sponsoriestādēm neatkarīgi no pieejas, ko tās izmanto, lai vērtspapīrošanas pozīcijām aprēķinātu regulatīvā kapitāla prasības.

- (8) Kā Eiropas Banku iestāde (EBI) norādījusi 2015. gada jūlija Ziņojumā par atbilstīgu vērtspapīrošanu ("*Report on Qualifying Securitisations*")², empīriski pierādījumi par saistību neizpildi un zaudējumiem liecina, ka VPS vērtspapīrošana finanšu krīzes laikā uzrādīja labākus rezultātus nekā citas vērtspapīrošanas, ko noteica vienkāršu un pārredzamu struktūru izmantošana un stabila izpildes prakse VPS vērtspapīrošanā, kas nodrošina zemāku kredītrisku, operacionālo un pārstāvības risku. Tādēļ ir lietderīgi grozīt Regulu (ES) Nr. 575/2013, lai VPS vērtspapīrošanai paredzētu atbilstīgu pret risku jutīgu kalibrēšanu, kā ieteikusi EBI savā ziņojumā, kas jo īpaši ietver zemāku riska pakāpes minimālo robežvērtību 10 % apmērā augstākas prioritātes pozīcijām.
- (9) VPS vērtspapīrošanas definīcija regulējošām prasībām atbilstoša kapitāla nolūkā saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 575/2013 būtu jāattiecinā tikai uz tādu vērtspapīrošanu, kad īpašumtiesības uz pamatā esošajiem riska darījumiem tiek nodotas īpašam nolūkam dibinātai sabiedrībai, kas veic vērtspapīrošanu ("*SSPE*") ("*tradicionālā vērtspapīrošana*"). Tomēr iestādēm, kas saglabā augstākas prioritātes pozīcijas sintētiskajā vērtspapīrošanā, kas nodrošināta ar pamatā esošo portfeli, ko veido maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU) izsniegtie aizdevumi, būtu jāatļauj piemērot šīm pozīcijām zemākas kapitāla prasības, kas pieejamas VPS vērtspapīrošanai, ja šādi darījumi saskaņā ar konkrētiem stingriem kritērijiem ir uzskatāmi par augstas kvalitātes darījumiem. Jo īpaši, ja šādam sintētisko vērtspapīrošanas darījumu apakškomplektam ir garantija vai atbalsta garantija, ko izsniegusi dalībvalsts centrālā valdība vai centrālā banka vai [...] **veicinātājsabiedrība [...]**, preferenciālā regulējošām prasībām atbilstoša kapitāla pieeja VPS vērtspapīrošanai, kas tiem būtu pieejama saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 575/2013, neskar atbilstību valsts atbalsta noteikumiem.

²

Skatīt

<https://www.eba.europa.eu/documents/10180/950548/EBA+report+on+qualifying+securitisations.pdf>

- (10) Atlikušajās prasībās attiecībā uz regulatīvām kapitāla prasībām vērtspapīrošanai Regulā (ES) Nr. 575/2013 būtu jāizdara tikai izrietošas izmaiņas tiktāl, ciktāl tās nepieciešams, lai atspoguļotu pieeju jauno hierarhiju un īpašos noteikumus VPS vērtspapīrošanai. Jo īpaši noteikumus saistībā ar būtiska riska pārvešanas atzīšanu un prasības par ārējiem kredītnovērtējumiem būtu jāturpina piemērot būtībā tādā pašā nozīmē kā pašlaik. Tomēr Regulas (ES) Nr. 575/2013 piektā daļa būtu jāsvīturo pilnībā, izņemot prasību par papildu riska pakāpēm, kas būtu jāpiemēro iestādēm, kuras pārkāpj regulas [Vērtspapīrošanas regulas] 2. nodaļas noteikumus.
- (11) *svītrots*
- (12) Ir lietderīgi Regulas (ES) Nr. 575/2013 grozījumus, kas paredzēti šajā regulā, piemērot vērtspapīrošanai, kas emitēta šīs regulas piemērošanas datumā vai vēlāk, un vērtspapīrošanai, kas nav atmaksāta minētajā datumā. Tomēr, lai nodrošinātu tiesisko noteiktību un pēc iespējas samazinātu pārejas izmaksas, iestādēm būtu jādod iespēja saglabāt iepriekš spēkā esošos nosacījumus visām neatmaksātajām vērtspapīrošanas pozīcijām, ko tās tur minētajā datumā, periodā, kas beidzas 2019. gada 31. decembrī. Ja iestāde izmanto šo iespēju, neatmaksātajai vērtspapīrošanai būtu jāturpina piemērot piemērojamie noteikumi, kas izklāstīti Regulā (ES) Nr. 575/2013, tādā redakcijā, kas bija spēkā pirms šīs regulas piemērošanas dienas,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Grozījumi Regulā (ES) Nr. 575/2013

Regulu (ES) Nr. 575/2013 groza šādi:

- 1) regulas 4. panta 1. punktu groza šādi:
 - a) punkta 13) un 14) apakšpunktu aizstāj ar šādiem:

"13) "iniciators" ir iniciators, kā definēts [Vērtspapīrošanas regulas] 2. panta 3. punktā;

14) "sponsors" ir sponsors, kā definēts [Vērtspapīrošanas regulas] 2. panta 5. punktā;
 - b) punkta 61) un 63) apakšpunktu aizstāj ar šādiem:

61) "vērtspapīrošana" ir vērtspapīrošana, kā definēts [Vērtspapīrošanas regulas] 2. panta 1. punktā;

63) "atkārtota vērtspapīrošana" ir atkārtota vērtspapīrošana, kā definēts [Vērtspapīrošanas regulas] 2. panta 4. punktā;

c) punkta 66) un 67) apakšpunktu aizstāj ar šādiem:

66) "īpašam nolūkam dibināta sabiedrība, kas veic vērtspapīrošanu" jeb "SSPE" ir vērtspapīrošanas nolūkam speciāli izveidota sabiedrība jeb SSPE, kā definēts [Vērtspapīrošanas regulas] 2. panta 2. punktā;

67) "laidiens" ir laidiens, kā definēts [Vērtspapīrošanas regulas] 2. panta 6. punktā;";

2) regulas 36. panta 1. punkta k) apakšpunkta ii) punktu aizstāj ar šādu:

"ii) vērtspapīrošanas pozīcijas saskaņā ar 244. panta 1. punkta b) apakšpunktu, 245. panta 1. punkta b) apakšpunktu un 253. pantu;";

3) regulas 109. pantu aizstāj ar šādu:

"109. pants

Procedūra attiecībā uz vērtspapīrošanas pozīcijām

Riska darījuma riska svērto vērtību vērtspapīrošanas pozīcijai iestādes aprēķina saskaņā ar 5. nodaļu.";

3.a) regulas 134. panta 6. punktu aizstāj ar šādu:

"6. Ja iestāde nodrošina kredītaizsardzību vairākiem riska darījumiem saskaņā ar noteikumiem, kas paredz, ka šajos riska darījumos n-tā saistību neizpildes gadījumā jānotiek apmaksai un ka šis kredīta notikums pārtrauc līgumu, produktu grozā iekļautajiem riska darījumiem, izņemot n-1 riska darījumu, riska pakāpes tiek summētas līdz maksimums 1250 % un reizinātas ar kredītu atvasinātā instrumenta sniegtās aizsardzības nominālvērtību, lai iegūtu riska svērto aktīva vērtību. Nosakot kopsummā neiekļaujamos n-1 riska darījumus, pamatojas uz to, ka riska darījuma riska svērtā vērtība katram no šiem riska darījumiem ir mazāka nekā riska darījuma riska svērtā vērtība jebkuram no kopsummā iekļautajiem riska darījumiem.";

4) regulas 153. panta 7. punktu aizstāj ar šādu:

"7. Nopirktajiem komercsabiedrību debitoru parādiem atmaksājamās pirkšanas atlaides, nodrošinājumu vai daļējas garantijas, kas nodrošina pirmās kārtas zaudējumu kredītaizsardzību pret saistību nepildīšanas zaudējumiem, zaudējumiem no atgūstamās vērtības samazināšanās vai abiem zaudējumu veidiem, var pielīdzināt debitoru parādu pircēja pirmās kārtas zaudējumu kredītaizsardzībai saskaņā ar 5. nodaļu. Debitora parādu pārdevējs atmaksājamo pirkšanas atlaidi pielīdzina riska darījumam ar pirmās kārtas zaudējumu laidieni saskaņā ar 5. nodaļas 3. iedaļas 2. un 3. apakšiedaļu. Tāda nodrošinājuma vai daļēju garantiju sniedzējs, kas nodrošina pirmās kārtas kredītzaudējumu aizsardzību pret saistību nepildīšanas zaudējumiem, zaudējumiem no atgūstamās vērtības samazināšanās vai abiem zaudējumu veidiem, tos var pielīdzināt riska darījumam ar pirmās kārtas zaudējumu laidieni saskaņā ar 5. nodaļu.";

5) regulas 154. panta 6. punktu aizstāj ar šādu:

"6. Nopirktajiem privātpersonu vai MVU debitoru parādiem atmaksājamās pirkšanas atlaides, nodrošinājumu vai daļējas garantijas, kas nodrošina pirmās kārtas zaudējumu kredītaizsardzību pret saistību nepildīšanas zaudējumiem, zaudējumiem no atgūstamās vērtības samazināšanās vai abiem zaudējumu veidiem, var pielīdzināt debitoru parādu pircēja pirmās kārtas zaudējumu kredītaizsardzībai saskaņā ar 5. nodaļu. Tāda nodrošinājuma vai daļēju garantiju sniedzējs, kas nodrošina pirmās kārtas kredītzaudējumu aizsardzību pret saistību nepildīšanas zaudējumiem, zaudējumiem no atgūstamās vērtības samazināšanās vai abiem zaudējumu veidiem, tos var pielīdzināt riska darījumam ar pirmās kārtas zaudējumu laidieni saskaņā ar 5. nodaļas 3. iedaļas 2. un 3. apakšiedaļu.";

6) regulas 197. panta 1. punkta h) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

h) "vērtspapīrošanas pozīcijas, kuras nav atkārtotas vērtspapīrošanas pozīcijas un kurām saskaņā ar 261.–264. pantu piemēro 100 % vai zemāku riska pakāpi";

7) trešās daļas II sadaļas 5. nodaļu aizstāj ar šādu:

"5. NODAĻA

1. IEDAĻA

DEFINĪCIJAS UN KRITĒRIJI VPS VĒRTSPAPĪROŠANAI

242. pants *Definīcijas*

Šajā nodaļā piemēro šādas definīcijas:

- 1) "dzēšanas iespēja" ir līgumā paredzēta iespēja, kas ļauj iniciatoram pirkt vērtspapīrošanas pozīcijas, pirms visi vērtspapīrotie riska darījumi ir atmaksāti, vai nu atpērkot pamatā esošos riska darījumus, kas palikuši portfelī tradicionālās vērtspapīrošanas gadījumā, vai izbeidzot kredītaizsardzību sintētiskās vērtspapīrošanas gadījumā, abos gadījumos, ja neatmaksāto riska darījumu apmērs sasniedz konkrētu iepriekš noteiktu līmeni vai kļūst mazāks par to;
- 2) "kredītkvalitāti uzlabojošs procentu komponents" ir bilances aktīvs, kas atspoguļo vērtējumu naudas plūsmām saistībā ar nākotnes maržinālajiem ienākumiem un ir subordinēts laidieni vērtspapīrošanā;
- 3) "likviditātes līgums" ir "likviditātes līgums", kā definēts [Vērtspapīrošanas regulas] 2. panta (14.) punktā;
- 4) "pozīcija bez reitinga" ir vērtspapīrošanas pozīcija, kurai nav ĀKNI piešķirta atbilstoša kredītnovērtējuma, kā minēts 4. iedaļā;
- 5) "pozīcija ar reitingu" ir vērtspapīrošanas pozīcija, kurai ir ĀKNI piešķirts atbilstošs kredītnovērtējums, kā minēts 4. iedaļā;
- 6) "augstākas prioritātes vērtspapīrošanas pozīcija" ir pozīcija, kas nodrošināta ar pirmo prasījumu uz visiem pamatā esošajiem riska darījumiem, šajā nolūkā neņemot vērā summas, kas pienākas saskaņā ar procentu likmju vai valūtas atvasināto instrumentu līgumiem, apkalpošanas maksas vai citus līdzīgus maksājumus;

- 7) "*IRB* portfelis" ir pamatā esošo riska darījumu portfelis, attiecībā uz kuriem iestādei ir atļauja izmantot *IRB* pieeju un tā spēj saskaņā ar 3. nodaļu aprēķināt riska darījumu riska svērtās vērtības visiem šiem riska darījumiem;
- 8) *svītrots*
- 9) "jaukts portfelis" ir pamatā esošo riska darījumu portfelis, attiecībā uz kuriem iestādei ir atļauja izmantot *IRB* pieeju un tā spēj saskaņā ar 3. nodaļu aprēķināt riska darījumu riska svērtās vērtības dažiem, bet ne visiem riska darījumiem;
- 10) *svītrots*
- 11) "virsnodrošināšana" ir jebkāda veida kredītqualitātes uzlabojumi, atbilstoši kuriem pamatā esošie riska darījumi ir uzrādīti vērtībā, kas ir augstāka par vērtspapīrošanas pozīciju vērtību;
- 12) "VPS vērtspapīrošana" ir vērtspapīrošana, kā definēts [Vērtspapīrošanas regulas] 6. pantā;
- 13) "uz aktīviem balstītu komerciālo vērtspapīru (ABKV) programma" jeb "ABKV programma" ir uz aktīviem balstītu komerciālo vērtspapīru (ABKV) programma, kā definēts [Vērtspapīrošanas regulas] 2. panta 7. punktā;
- 14) "tradicionālā vērtspapīrošana" ir tradicionālā vērtspapīrošana, kā definēts [Vērtspapīrošanas regulas] 2. panta 9. punktā;
- 15) "sintētiskā vērtspapīrošana" ir sintētiskā vērtspapīrošana, kā definēts [Vērtspapīrošanas regulas] 2. panta 10. punktā;
- 16) "atjaunojams riska darījums" ir atjaunojams riska darījums, kā definēts [Vērtspapīrošanas regulas] 2. panta 15. punktā;

- 17) "priekšlaicīgas amortizācijas nosacījums" ir priekšlaicīgas amortizācijas nosacījums, kā definēts [Vērtspapīrošanas regulas] 2. panta 17. punktā;
- 18) "pirmās kārtas zaudējumu laidiens" ir pirmās kārtas zaudējumu laidiens, kā definēts [Vērtspapīrošanas regulas] 2. panta 18. punktā;
- 19) "parādus apkalpojošā sabiedrība" ir parādus apkalpojošā sabiedrība, kā definēts 142. panta 1. punkta 8) apakšpunktā;
- 20) "vērtspapīrošanas pozīcija" ir vērtspapīrošanas pozīcija, kā definēts [Vērtspapīrošanas regulas] 2. panta 19. punktā;
- 21) "atkārtotas vērtspapīrošanas pozīcija" ir riska darījums, kas izriet no atkārtotas vērtspapīrošanas;
- 22) "uz aktīviem balstītu komerciālo vērtspapīru (ABKV) darījums" jeb "ABKV darījums" ir uz aktīviem balstītu komerciālo vērtspapīru (ABKV) darījums jeb ABKV darījums, kā definēts [Vērtspapīrošanas regulas] 2. panta 8. punktā;
- 23) "veicinātājsabiedrība" ir jebkāds uzņēmums vai sabiedrība, ko izveidojusi dalībvalsts centrālā valdība vai reģionālā pašvaldība un kas piešķir veicināšanas aizdevumus vai veicināšanas garantijas un [...] kuru primārais mērķis ir nevis gūt peļņu **vai maksimāli palielināt tirgus daļu**, bet sekmēt minētās valdības vai pašvaldības sabiedriskās politikas mērķus, ar noteikumu, ka minētajai valdībai vai pašvaldībai ir pienākums aizsargāt uzņēmuma vai sabiedrības ekonomisko bāzi un visā tās darbības laikā uzturēt tās dzīvotspēju, vai ka vismaz 90 % no tās sākotnējā **kapitāla vai** finansējuma vai veicināšanas aizdevuma, ko tā piešķir, tieši vai netieši garantē dalībvalsts centrālā valdība vai reģionālā pašvaldība.

Attiecībā uz 6. punktu divas vai vairākas vērtspapīrošanas pozīcijas ar dažādiem termiņiem ir kvalificējamās kā augstākas prioritātes vērtspapīrošanas pozīcijas, ja tās ir nodrošinātas ar pirmo prasījumu uz visiem pamatā esošajiem riska darījumiem, šajā nolūkā neņemot vērā summas, kas pienākas saskaņā ar procentu likmju vai valūtas atvasināto instrumentu līgumiem, apkalpošanas maksas vai citus līdzīgus maksājumus, un tām ir kopīgs zaudējumu sadalījums, ko aprēķina proporcionāli.

243. pants
Kritēriji VPS vērtspapīrošanai

- 1) Pozīcijas ABKV programmā, kas kvalificējas kā VPS vērtspapīrošanas pozīcijas, atbilst šādām papildus prasībām, lai tās būtu atbilstīgas 260., 262. un 264. pantā izklāstītās procedūras piemērošanai:
 - a) visiem darījumiem ABKV programmā pamatā esošie riska darījumi brīdī, kad tie tika pievienoti ABKV programmai, pēc iniciatora vai sākotnējā aizdevēja rīcībā esošās informācijas atbilstu nosacījumiem, lai saskaņā ar standartizēto pieeju un ņemot vērā jebkādu atbilstīgu kredītriska mazināšanu, piešķirtu riska pakāpi, kas ir vienāda ar vai mazāka par 75 % atsevišķam riska darījumam, ja tas ir riska darījums ar privātpersonām vai MVU, vai 100 % visiem pārējiem riska darījumiem;
 - aa) atkāpjoties no a) apakšpunkta, ja iestāde piemēro 248. panta 3. punktā minēto noteikumu vai ja tai ir piešķirta atļauja izmantot iekšējā novērtējuma pieeju saskaņā ar 265. pantu, riska pakāpe, ko iestāde attiecinātu uz likviditātes līgumu, kurš pilnībā sedz programmas ietvaros emitētos ABKV, ir vienāda vai mazāka par 100 %;

- b) laikā, kad riska darījumi tika pievienoti ABKV programmai, kopējā riska darījumu vērtība visiem riska darījumiem ar vienu parādnieku ABKV programmas līmenī nepārsniedz 1 % no kopējās riska darījumu vērtības visiem riska darījumiem ABKV programmā. Šajā aprēķinā aizdevumus vai nomu savstarpēji saistītu klientu grupai, kā minēts 4. panta 1. punkta 39) apakšpunktā, pēc sponsora rīcībā esošās informācijas uzskata par riska darījumiem ar vienu parādnieku.

Pircēju un pasūtītāju parādu gadījumā pirmo daļu nepiemēro, ja šo pircēju un pasūtītāju parādu kredītrisks ir pilnībā segts ar atbilstošu kredītaizsardzību saskaņā ar 4. nodaļu, ar noteikumu, ka šādā gadījumā aizsardzības devējs ir kredītiestāde, apdrošināšanas uzņēmums vai pārapdrošināšanas uzņēmums. Šīs daļas nolūkā, nosakot, vai pircēju un pasūtītāju parādi ir pilnībā segti un vai ir izpildīts koncentrācijas limits, izmanto tikai to šo parādu daļu, kas atlikusi, ņemot vērā jebkādu pirkuma cenas atlaides un virsnodrošināšanas ietekmi.

- 2) Pozīcijas vērtspapīrošanā, kas nav ABKV programma, kuras kvalificējas kā VPS vērtspapīrošanas pozīcijas, atbilst šādām papildus prasībām, lai tās būtu atbilstīgas 260., 262. un 264. pantā izklāstītās procedūras piemērošanai:
- a) pamatā esošie riska darījumi ir iniciēti saskaņā ar pareizas un piesardzīgas kreditēšanas kritērijiem, ņemot vērā kritērijus, kas noteikti Direktīvas 2013/36/ES 79. pantā;
- b) laikā, kad notiek iekļaušana vērtspapīrošanā, kopējā riska darījumu vērtība visiem riska darījumiem ar vienu parādnieku attiecīgajā portfelī nepārsniedz 1 % no pamatā esošo riska darījumu portfeļa neatmaksāto riska darījumu vērtību kopsummas. Šajā aprēķinā aizdevumus un nomu savstarpēji saistītu klientu grupai, kā minēts 4. panta 1. punkta 39) apakšpunktā, uzskata par riska darījumiem ar vienu parādnieku;

- c) laikā, kad notiek iekļaušana vērtspapīrošanā, pamatā esošie riska darījumi atbilstu nosacījumiem, lai saskaņā ar standartizēto pieeju un attiecīgā gadījumā ņemot vērā atbilstīgu kredītriska mazināšanu, riska pakāpe ir vienāda ar vai mazāka par:
- i) 40 % riska darījumu vidējai svērtajai vērtībai attiecībā uz portfeli, ja riska darījumi ir aizdevumi, kas nodrošināti ar mājokļa hipotēkām, vai pilnībā garantēti kredīti mājokļu iegādei, kā minēts 129. panta 1. punkta e) apakšpunktā;
 - ii) 50 % atsevišķam riska darījumam, ja riska darījums ir aizdevums, kas nodrošināts ar komerciālu hipotēku;
 - iii) 75 % atsevišķam riska darījumam, ja riska darījums ir riska darījums ar privātpersonām vai MVU;
 - iv) jebkuriem citiem riska darījumiem – 100 % atsevišķam riska darījumam;
- d) ja ir piemērojams c) apakšpunkta i) un ii) punkts, aizdevumus, kas nodrošināti ar zemāka ranga nodrošinājuma tiesībām uz kādu konkrētu aktīvu, vērtspapīrošanā iekļauj vienīgi tad, ja vērtspapīrošanā ir iekļauti arī visi aizdevumi, kas nodrošināti ar augstāka ranga nodrošinājuma tiesībām uz šo aktīvu;
- e) ja ir piemērojams c) apakšpunkta i) punkts, nevienam aizdevumam pamatā esošo riska darījumu portfelī aizdevuma un nodrošinājuma vērtības attiecība nepārsniedz 100 % laikā, kad notiek iekļaušana vērtspapīrošanā, mērot saskaņā ar 129. panta 1. punkta d) apakšpunkta i) punktu un 229. panta 1. punktu.

Šā punkta c) apakšpunktā minētās riska pakāpes aprēķina, pirms ir piemērotas augstākas riska pakāpes vai stingrāki kritēriji saskaņā ar 124. panta 2. punktu.

2. IEDAĻA BŪTISKA RISKA PĀRVEŠANAS ATZĪŠANA

244. pants *Tradicionālā vērtspapīrošana*

- 1) Iniciatoriestāde, veicot tradicionālo vērtspapīrošanu, var izslēgt pamatā esošos riska darījumus no riska darījumu riska svērto vērtību aprēķina vai attiecīgā gadījumā – no paredzamo zaudējumu apmēra aprēķina, ja ir izpildīts kāds no šādiem nosacījumiem:
 - a) pamatā esošo riska darījumu būtisks kredītrisks ir pārvests trešām personām;
 - b) iniciatoriestāde saskaņā ar 36. panta 1. punkta k) apakšpunktu piemēro 1250 % riska pakāpi visām tās turētajām vērtspapīrošanas pozīcijām vērtspapīrošanā vai par šādu vērtspapīrošanas pozīciju vērtību samazina pirmā līmeņa pamata kapitāla posteņus.
- 2) Būtisks kredītrisks uzskatāms par pārvestu katrā no šādiem gadījumiem:
 - a) to mezanīna vērtspapīrošanas pozīciju, kuras vērtspapīrošanā tur iniciatoriestāde, riska darījumu riska svērtās vērtības nepārsniedz 50 % no visu šādu mezanīna vērtspapīrošanas pozīciju riska darījumu riska svērtajām vērtībām šajā vērtspapīrošanā;
 - b) iniciatoriestāde netur vairāk kā 20 % no pirmās kārtas zaudējumu laidiena riska darījumu vērtības vērtspapīrošanā, ar noteikumu, ka ir izpildīti šādi nosacījumi:
 - i) iniciators var pierādīt, ka pirmās kārtas zaudējumu laidiena riska darījumu vērtība būtiski pārsniedz pamatotu novērtējumu par paredzamajiem zaudējumiem no pamatā esošajiem riska darījumiem;
 - ii) vērtspapīrošanā nav mezanīnapozīciju.

Ja riska darījumu riska svērto vērtību iespējamā samazināšana, kuru iniciatoriestāde sasniegta, veicot vērtspapīrošanu saskaņā ar a) vai b) apakšpunktu, nav pamatota ar samērīgu kredītriska pārvešanu trešām personām, kompetentās iestādes katrā atsevišķā gadījumā var nolemt, ka trešām personām nav pārvests būtisks kredītrisks.

Šā punkta nolūkā vērtspapīrošanas pozīciju uzskata par mezanīna vērtspapīrošanas pozīciju, ja tā atbilst šādām prasībām:

- a) tai piemēro riska pakāpi, kas zemāka par 1250 %, saskaņā ar šo iedaļu vai, ja nav pozīcijas ar šo riska pakāpi, tai ir augstāka prioritāte nekā pirmās kārtas zaudējumu laidienam; un
 - b) tai piemēro riska pakāpi, kas ir augstāka par 25 % attiecīgi saskaņā ar *SEC-IRBA*, *SEC-ERBA* vai *SEC-SA* un ir pakārtota augstākas prioritātes vērtspapīrošanas pozīcijai.
- 3) Atkāpjoties no 2. punkta, kompetentās iestādes var atļaut iniciatoriestādēm atzīt būtisku kredītriska pārvešanu saistībā ar vērtspapīrošanu, ja iniciatoriestāde katrā atsevišķā gadījumā pierāda, ka pašu kapitāla prasību samazināšana, ko iniciators panāk, veicot vērtspapīrošanu, ir pamatota ar samērīgu kredītriska pārvešanu trešām personām. Atļauju var piešķirt tikai tad, ja iestāde izpilda abus šos nosacījumus:
- a) iestādei ir atbilstošas iekšējās riska pārvaldības politikas un metodoloģijas, lai novērtētu kredītriska pārvešanu;
 - b) iestāde ir arī katrā atsevišķā gadījumā atzinusi kredītriska pārvešanu trešām personām iestādes iekšējās riska pārvaldības un tās iekšējās kapitāla sadales nolūkos.

- 4) Papildus 1. līdz 3. punktā noteiktajām prasībām ir jābūt izpildītiem šādiem nosacījumiem:
- a) vērtspapīrošanas darījuma dokumenti atspoguļo vērtspapīrošanas ekonomisko būtību;
 - b) vērtspapīrošanas pozīcijas nerada iniciatoriestādes maksājuma pienākumu;
 - c) pamatā esošie riska darījumi ir padarīti nepieejami iniciatoriestādei un tās kreditoriem tādā veidā, kas atbilst [Vērtspapīrošanas regulas] 8. panta 1. punktā noteiktajai prasībai;
 - d) iniciatoriestāde nepatur kontroli pār pamatā esošajiem riska darījumiem. Uzska, ka kontrole pār pamatā esošajiem riska darījumiem ir paturēta, ja iniciatoram ir tiesības no pārveduma saņēmēja atpirkt iepriekš pārvestos riska darījumus, lai gūtu labumu no tiem, vai ja tā pienākums ir citādi no jauna uzņemties pārvesto risku. Ja iniciatoriestāde patur apkalpošanas tiesības vai pienākumus attiecībā uz pamatā esošajiem riska darījumiem, tas pats par sevi nenozīmē riska darījumu kontroli;
 - e) vērtspapīrošanas dokumentos nav iekļauti noteikumi, kas:
 - i) pieprasa iniciatoriestādei grozīt pamatā esošos riska darījumus, lai uzlabotu portfeļa vidējo kvalitāti;
 - ii) palielina ienesīgumu, kas izmaksājams pozīciju turētājiem, vai citādi uzlabo vērtspapīrošanas pozīcijas, reaģējot uz pamatā esošā portfeļa kredītkvalitātes pasliktināšanos;

- f) darījuma dokumentācija attiecīgos gadījumos skaidri nosaka, ka iniciators vai sponsors var pirkt vai atpirkt vērtspapīrošanas pozīcijas vai atpirkt, pārstrukturēt vai aizstāt pamatā esošos riska darījumus, pārsniedzot savas līgumā noteiktās saistības, tikai tad, ja šādi pasākumi tiek veikti saskaņā ar valdošajiem tirgus apstākļiem un to puses rīkojas savās interesēs kā brīvas un neatkarīgas puses (saskaņā ar savstarpēji nesaistītu pušu darījuma nosacījumiem);
 - g) ja pastāv dzēšanas iespēja, šai iespējai ir jāatbilst arī šādiem nosacījumiem:
 - i) tā ir izmantojama pēc iniciatoriestādes izvēles;
 - ii) to var izmantot vienīgi tad, ja 10 % vai mazāk no pamatā esošo riska darījumu sākotnējās vērtības paliek neamortizēti;
 - iii) tā nav strukturēta tā, lai izvairītos no zaudējumu attiecināšanas uz kredītkvalitātes uzlabojumu pozīcijām vai citām ieguldītāju turētām pozīcijām, un nav arī citādi strukturēta tā, lai nodrošinātu kredītkvalitātes uzlabojumus;
 - h) iniciatoriestāde ir saņēmusi kvalificēta juridiskā padomdevēja atzinumu, kas apstiprina, ka vērtspapīrošana atbilst šā punkta c) apakšpunktā paredzētajiem nosacījumiem.
- 5) Kompetentās iestādes informē EBI par tiem gadījumiem, kad tās saskaņā ar 2. punktu ir nolēmušas, ka riska darījumu riska svērto vērtību iespējamā samazināšana nav pamatota ar samērīgu kredītriska pārvešanu trešām personām, un gadījumiem, kad iestādes ir izvēlējušās piemērot 3. punkta noteikumus.

- 6) EBI uzrauga dažādās uzraudzības prakses saistībā ar būtiska riska pārvešanas atzīšanu tradicionālajā vērtspapīrošanā saskaņā ar šo pantu un līdz 2017. gada 31. decembrim ziņo par saviem konstatējumiem Komisijai. Komisija attiecīgā gadījumā, ņemot vērā EBI ziņojumu, var pieņemt deleģētu aktu, lai precizētu šādus jautājumus:
- a) nosacījumi būtiska kredītriska pārvešanai trešām personām saskaņā ar 2., 3. un 4. punktu;
 - b) "samērīga kredītriska pārvešana trešām personām" interpretācija kompetento iestāžu veiktā novērtējuma nolūkā, kas paredzēts 2. punkta priekšpēdējā daļā un 3. punktā;
 - c) prasības kompetento iestāžu veiktajam novērtējumam par vērtspapīrošanas darījumiem, attiecībā uz kuriem iniciators lūdz atzīt būtiska kredītriska pārvešanu trešām personām saskaņā ar 2. vai 3. punktu.

245. pants

Sintētiskā vērtspapīrošana

- 1) Iniciatoriestāde sintētiskajā vērtspapīrošanā var riska darījumu riska svērtās vērtības un, attiecīgos gadījumos, paredzamo zaudējumu apmēru attiecībā uz pamatā esošiem riska darījumiem aprēķināt saskaņā ar 251. un 252. pantu, ja ir izpildīts kāds no šādiem nosacījumiem:
- a) trešām personām vai nu ar fondēto, vai nefondēto kredītaizsardzību ir pārvests būtisks kredītrisks;
 - b) iniciatoriestāde saskaņā ar 36. panta 1. punkta k) apakšpunktu piemēro 1250 % riska pakāpi visām tās turētajām vērtspapīrošanas pozīcijām vērtspapīrošanā vai par šādu vērtspapīrošanas pozīciju vērtību samazina pirmā līmeņa pamata kapitāla posteņus.

- 2) Būtisks kredītrisks uzskatāms par pārvestu katrā no šādiem gadījumiem:
- a) to mezanīna vērtspapīrošanas pozīciju, kuras vērtspapīrošanā tur iniciatoriestāde, riska darījumu riska svērtās vērtības nepārsniedz 50 % no visu šādu mezanīna vērtspapīrošanas pozīciju riska darījumu riska svērtajām vērtībām šajā vērtspapīrošanā;
 - b) iniciatoriestāde netur vairāk kā 20 % no pirmās kārtas zaudējumu laidiena riska darījumu vērtības vērtspapīrošanā, ar noteikumu, ka ir izpildīti šādi nosacījumi:
 - i) iniciators var pierādīt, ka pirmās kārtas zaudējumu laidiena riska darījumu vērtība būtiski pārsniedz pamatotu novērtējumu par paredzamajiem zaudējumiem no pamatā esošajiem riska darījumiem;
 - ii) vērtspapīrošanā nav mezanīnapozīciju.

Ja riska darījumu riska svērto vērtību iespējamā samazināšana, kuru iniciatoriestāde sasniegtu, veicot vērtspapīrošanu, nav pamatota ar samērīgu kredītriska pārvešanu trešām personām, kompetentās iestādes katrā atsevišķā gadījumā var nolemt, ka trešām personām nav pārvests būtisks kredītrisks.

Šā punkta nolūkā vērtspapīrošanas pozīciju uzskata par mezanīna vērtspapīrošanas pozīciju, ja tā atbilst 244. panta 2. punkta pēdējā daļā noteiktajām prasībām.

- 3) Atkāpjoties no 2. punkta, kompetentās iestādes var atļaut iniciatoriestādēm atzīt būtisku kredītriska pārvešanu saistībā ar vērtspapīrošanu, ja iniciatoriestāde katrā atsevišķā gadījumā pierāda, ka pašu kapitāla prasību samazināšana, ko iniciators panāk ar vērtspapīrošanu, ir pamatota ar samērīgu kredītriska pārvešanu trešām personām. Atļauju var piešķirt tikai tad, ja iestāde izpilda šādus nosacījumus:
- a) iestādei ir atbilstošas iekšējās riska pārvaldības politikas un metodoloģijas, lai novērtētu riska pārvešanu;
 - b) iestāde ir arī katrā atsevišķā gadījumā atzinusi kredītriska pārvešanu trešām personām iestādes iekšējās riska pārvaldības un tās iekšējās kapitāla sadales nolūkos.
- 4) Papildus 1. līdz 3. punktā noteiktajām prasībām ir jābūt izpildītiem šādiem nosacījumiem:
- a) vērtspapīrošanas darījuma dokumenti atspoguļo vērtspapīrošanas ekonomisko būtību;
 - b) kredītaizsardzība, ar kuru kredītrisks ir pārvests, atbilst 249. pantam;
 - c) vērtspapīrošanas dokumentos nav iekļauti noteikumi, kas:
 - i) nosaka augstus būtiskuma sliekšņus, kuru nenasniegšanas gadījumā, iestājoties kredītnotikumam, kredītaizsardzība netiek iedarbināta;
 - ii) dod iespēju pārtraukt aizsardzību saistībā ar pamatā esošo riska darījumu kredītkvalitātes pasliktināšanos;
 - iii) pieprasa iniciatoriestādei grozīt pamatā esošo riska darījumu sastāvu, lai uzlabotu portfeļa vidējo kvalitāti;

- iv) iestādei palielina kredītaizsardzības izmaksas vai ienesīgumu, kas izmaksājams vērtspapīrošanas pozīciju turētājiem, reaģējot uz pamatā esošā portfeļa kredītkvalitātes pasliktināšanos;
- d) kredītaizsardzība ir izpildāma visās attiecīgajās jurisdikcijās;
- e) darījuma dokumentācija attiecīgos gadījumos skaidri nosaka, ka iniciators vai sponsors var pirkt vai atpirkt vērtspapīrošanas pozīcijas vai atpirkt, pārstrukturēt vai aizstāt pamatā esošos riska darījumus, pārsniedzot savas līgumā noteiktās saistības, tikai tad, ja šādi darījumi tiek veikti saskaņā ar valdošajiem tirgus apstākļiem un to puses rīkojas savās interesēs kā brīvas un neatkarīgas puses (saskaņā ar savstarpēji nesaistītu pušu darījuma nosacījumiem);
- f) ja pastāv dzēšanas iespēja, šai iespējai ir jāatbilst visiem šiem nosacījumiem:
 - i) tā ir izmantojama pēc iniciatoriestādes izvēles;
 - ii) to var izmantot vienīgi tad, ja 10 % vai mazāk no pamatā esošo riska darījumu sākotnējās vērtības paliek neamortizēti;
 - iii) tā nav strukturēta tā, lai izvairītos no zaudējumu attiecināšanas uz kredītkvalitātes uzlabojumu pozīcijām vai citām ieguldītāju turētām vērtspapīrošanas pozīcijām, un nav arī citādi strukturēta tā, lai nodrošinātu kredītkvalitātes uzlabojumus;
- g) iniciatoriestāde ir saņēmusi kvalificēta juridiskā padomdevēja atzinumu, kas apstiprina, ka vērtspapīrošana atbilst šā punkta d) apakšpunktā paredzētajiem nosacījumiem.

- 5) Kompetentās iestādes informē EBI par gadījumiem, kad tās saskaņā ar 2. punktu ir nolēmušas, ka riska darījumu riska svērto vērtību iespējamā samazināšana nav pamatota ar samērīgu kredītriska pārvešanu trešām personām, un gadījumiem, kad iestādes ir izvēlējušās piemērot 3. punkta noteikumus.
- 6) EBI uzrauga dažādās uzraudzības prakses saistībā ar būtiska riska pārvešanas atzīšanu sintētiskajā vērtspapīrošanā saskaņā ar šo pantu un līdz 2017. gada 31. decembrim ziņo par saviem konstatējumiem Komisijai. Komisija attiecīgā gadījumā, ņemot vērā EBI ziņojumu, var pieņemt deleģētu aktu, lai precizētu šādus jautājumus:
- a) nosacījumi būtiska kredītriska pārvešanai trešām personām saskaņā ar 2., 3. un 4. punktu;
 - b) "samērīga kredītriska pārvešana trešām personām" interpretācija kompetento iestāžu veiktā novērtējuma nolūkā, kas paredzēts 2. punkta priekšpēdējā daļā un 3. punktā;
 - c) prasības kompetento iestāžu veiktajam novērtējumam par vērtspapīrošanas darījumiem, attiecībā uz kuriem iniciators lūdz atzīt būtiska kredītriska pārvešanu trešām personām saskaņā ar 2. vai 3. punktu.

246. pants

Operacionālās prasības priekšlaicīgas amortizācijas nosacījumiem

Ja vērtspapīrošana ietver atjaunojamus riska darījumus un priekšlaicīgu amortizāciju vai līdzīgus noteikumus, uzskata, ka iniciatorieistāde ir pārvedusi būtisku kredītrisku tikai tad, ja ir izpildītas 244. un 245. pantā noteiktās prasības un priekšlaicīgas amortizācijas noteikums pēc tā iedarbināšanas:

- a) iestādes augstākas prioritātes vai līdzvērtīgu prasījumu uz pamatā esošajiem riska darījumiem nepakārto citu ieguldītāju prasījumiem;

- b) iestādes prasījumu uz pamatā esošajiem riska darījumiem vēl vairāk nepakārto citu pušu prasījumiem;
- c) citādi nepalielina iestādes pakļautību zaudējumiem saistībā ar pamatā esošajiem atjaunojamiem riska darījumiem.

3. IEDAĻA

RISKA DARĪJUMU RISKA SVĒRTO VĒRTĪBU APRĒĶINĀŠANA

1. APAKŠIEDAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

247. pants

Riska darījumu riska svērto vērtību aprēķināšana

- 1) Ja iniciatoriestāde saskaņā ar 2. iedaļu ir pārvedusi būtisku kredītrisku, kas saistīts ar vērtspapīrošanas pamatā esošajiem riska darījumiem, un ir izpildīti [VPS regulas] 5.a pantā izklāstītie kritēriji, minētā iestāde var:
 - a) tradicionālās vērtspapīrošanas gadījumā izslēgt pamatā esošos riska darījumus no riska darījumu riska svērto vērtību aprēķina vai, attiecīgajos gadījumos, paredzamo zaudējumu apmēra aprēķina;
 - b) sintētiskās vērtspapīrošanas gadījumā atbilstoši 251. un 252. pantam aprēķināt riska darījumu riska svērtās vērtības un, attiecīgos gadījumos, paredzamo zaudējumu apmēru pamatā esošajiem riska darījumiem.
- 2) Ja iniciatoriestāde ir nolēmusi piemērot 1. punktu, pozīcijām, kuras tā, iespējams, tur vērtspapīrošanā, riska darījumu riska svērtās vērtības tā aprēķina, kā noteikts šajā nodaļā.

Ja iniciatoriestāde nav pārvedusi būtisku kredītrisku vai ir nolēmusi nepiemērot 1. punktu, tai nav jāaprēķina riska darījumu riska svērtās vērtības nevienai pozīcijai, kas tai varētu būt attiecīgajā vērtspapīrošanā, bet ir jāturpina iekļaut pamatā esošos riska darījumus savos riska darījumu riska svērto vērtību aprēķinos tā, it kā tie nebūtu vērtspapīroti.

- 3) Ja riska darījumi ar pozīcijām ir vairākos vērtspapīrošanas laidienos, riska darījumu katrā laidienā uzskata par atsevišķu vērtspapīrošanas pozīciju. Vērtspapīrošanas pozīciju kredītaizsardzības nodrošinātāji ir uzskatāmi par vērtspapīrošanas pozīciju turētājiem. Vērtspapīrošanas pozīcijas ietver arī vērtspapīrošanas riska darījumus ar procentu likmēm vai valūtas atvasināto instrumentu līgumiem, ko iestāde ir noslēgusi līdz ar šo darījumu.
- 4) Ja vien vērtspapīrošanas pozīcija nav atskaitīta no pirmā līmeņa pamata kapitāla posteņiem saskaņā ar 36. panta 1. punkta k) apakšpunktu, riska darījumu riska svērto vērtību 92. panta 3. punkta vajadzībām iekļauj iestādes kopējā riska darījumu riska svērtajā vērtībā.
- 5) Vērtspapīrošanas pozīcijas riska darījumu riska svērto vērtību aprēķina, pozīcijas riska darījumu vērtību, kas aprēķināta saskaņā ar 248. pantu, reizinot ar attiecīgo kopējo riska pakāpi.
- 6) Kopējo riska pakāpi nosaka kā summu, ko veido šajā nodaļā noteiktā riska pakāpe un saskaņā ar 270.a pantu noteiktā papildu riska pakāpe, ja tāda ir.

248. pants
Riska darījuma vērtība

- 1) Vērtspapīrošanas pozīcijas riska darījuma vērtību aprēķina šādi:
- a) bilances vērtspapīrošanas pozīcijas riska darījuma vērtība ir tās uzskaites vērtība, kas paliek pēc tam, kad šai vērtspapīrošanas pozīcijai saskaņā ar 110. pantu ir piemērotas attiecīgās specifiskās kredītriska korekcijas;
 - b) ārpusbilances vērtspapīrošanas pozīcijas riska darījuma vērtība ir tās nominālvērtība mīnus jebkādas minētajai pozīcijai piemērojamās kredītriska korekcijas saskaņā ar 110. pantu, ko reizina ar attiecīgo korekcijas pakāpi, kā noteikts šajā punktā.
Korekcijas pakāpe ir 100 %, izņemot naudas avansējuma līguma gadījumu. Lai noteiktu riska darījuma vērtību naudas avansējuma līgumiem, bez nosacījumiem atsaucama likviditātes līguma nominālvērtībai var piemērot 0 % korekcijas pakāpi, ar noteikumu, ka saskaņā ar līgumu izmantoto summu atmaksāšana ir augstākas prioritātes nekā visi pārējie prasījumi attiecībā uz naudas plūsmām, kas rodas no pamatā esošajiem riska darījumiem, 1.a punktā izklāstītie nosacījumi ir izpildīti un iestāde kompetentajai iestādei ir pārliecināta pierādījusi, ka neizmantojot daļas mērīšanai tā piemēro atbilstīgi konservatīvu metodi;
 - c) riska darījuma vērtību vērtspapīrošanas pozīcijas darījuma partnera kredīriskam, kas izriet no II pielikumā paredzēta atvasinātā instrumenta, nosaka saskaņā ar 6. nodaļu;
 - d) iniciatoriestāde no tādas vērtspapīrošanas pozīcijas riska darījuma vērtības, kurai ir piemērota 1250 % riska pakāpe saskaņā ar 3. apakšiedaļu vai kura ir atskaitīta no pirmā līmeņa pamata kapitāla saskaņā ar 36. panta 1. punkta k) apakšpunktu, var atskaitīt specifiskās riska korekcijas attiecībā uz pamatā esošiem riska darījumiem saskaņā ar 110. pantu un jebkādas neatmaksājamas pirkšanas atlaides saistībā ar šādiem pamatā esošiem riska darījumiem tiktāl, ciktāl tās ir samazinājušas pašu kapitālu.

- 1.a) Lai varētu izmantot 0 % korekcijas pakāpi saskaņā ar 1. punkta b) apakšpunkta pēdējo teikumu, ir jābūt izpildītiem šādiem nosacījumiem:
- a) likviditātes līguma dokumentācijā skaidri norāda un ierobežo apstākļus, kādos likviditāti var izmantot;
 - b) likviditātes līgumu nedrīkst izmantot, lai sniegtu kredītatbalstu tādu zaudējumu segšanā, kas jau bija radušies likviditātes izmantošanas brīdī, un it īpaši lai nodrošinātu likviditāti riska darījumiem, kuros likviditātes izmantošanas brīdī netiek pildītas saistības, vai lai iegādātos aktīvus par augstāku cenu nekā to patiesā vērtība;
 - c) likviditātes līgumu nedrīkst izmantot, lai nodrošinātu pastāvīgu vai regulāru finansējumu vērtspapīrošanai;
 - d) saskaņā ar līgumu izmantotās likviditātes atmaksāšana nedrīkst būt pakārtota ieguldītāju prasījumiem, izņemot prasījumus, kas izriet no procentu likmju vai valūtas atvasināto instrumentu līgumiem, apkalpošanas maksām vai līdzīgiem maksājumiem; maksāšanu nedrīkst arī atlikt vai atteikties no tās;
 - e) likviditātes līgumu nedrīkst izmantot pēc tam, kad visi attiecīgie kredītkvalitātes uzlabojumi, no kuriem gūtu labumu likviditātes līgums, jau ir izmantoti;
 - f) likviditātes līgums ietver noteikumu, kas paredz automātisku izmantojamās summas samazinājumu par tādu riska darījumu summu, kuros netiek pildītas saistības, ja "saistību nepildīšana" atbilst 3. nodaļā sniegtajai definīcijai vai vērtspapīroto riska darījumu portfelis sastāv no instrumentiem ar reitingu, un likviditātes līgums tiek pārtraukts, ja portfeļa vidējā kvalitāte vairs neatbilst ieguldījumu kategorijai.

- 2) Ja iestādei ir divas vai vairākas vērtspapīrošanas pozīcijas, kas pārklājas, savā riska darījumu riska svērtā vērtību aprēķinā tā iekļauj tikai vienu no pozīcijām.

Ja pozīcijas daļēji pārklājas, iestāde var sadalīt pozīciju divās daļās un atzīt pārklāšanos tikai attiecībā uz vienu daļu saskaņā ar šā panta pirmo daļu. Alternatīvi iestāde var uzskatīt, ka pozīcijas pilnībā pārklājas, un kapitāla aprēķina vajadzībām ekstrapolēt to pozīciju, kas rada augstākas riska darījumu riska svērtās vērtības.

Iestāde var arī atzīt pārklāšanos starp specifiskā riska pašu kapitāla prasībām tirdzniecības portfeļa pozīcijām un pašu kapitāla prasībām netirdzniecības portfeļa vērtspapīrošanas pozīcijām ar noteikumu, ka iestāde spēj aprēķināt un salīdzināt pašu kapitāla prasības attiecīgajām pozīcijām.

Šā punkta nolūkā uzskata, ka divas pozīcijas pārklājas, ja tās savstarpēji izlīdzinās tādā veidā, ka iestāde spēj novērst zaudējumus, kas izriet no vienas pozīcijas, izpildot pienākumus, kuri uzlikti saskaņā ar otru pozīciju.

- 3) Ja ABKV pozīcijām ir piemērojams 270.c pants, iestāde šā ABKV riska darījumu riska svērtās vērtības aprēķinam var izmantot likviditātes līgumam noteikto riska pakāpi, ar noteikumu, ka likviditātes līgums sedz 100 % no ABKV, kuri emitēti programmas ietvaros, un likviditātes līgums ir vienādi prioritārs ar ABKV tā, ka tie veido pārklājošos pozīciju. Iestāde paziņo kompetentajām iestādēm, ja tā ir piemērojusi šajā punktā izklāstītos noteikumus. Lai noteiktu šajā punktā paredzēto 100 % segumu, iestāde var ņemt vērā citus likviditātes līgumus ABKV programmas ietvaros, ar noteikumu, ka tie veido pārklājošos pozīciju ar ABKV.

249. pants

Vērtspapīrošanas pozīciju kredītriska mazināšanas atzīšana

- 1) Iestāde attiecībā uz vērtspapīrošanas pozīciju var atzīt fondēto vai nefondēto kredītaizsardzību, ja ir izpildītas kredītriska mazināšanas prasības, kas noteiktas šajā nodaļā un 4. nodaļā.
- 2) Atbilstoša fondētā kredītaizsardzība ir tikai tāds finanšu nodrošinājums, kas ir atbilstošs riska darījumu riska svērto vērtību aprēķināšanai saskaņā ar 2. nodaļu, kā noteikts 4. nodaļā, un kredītriska mazināšanas atzīšana ir atkarīga no attiecīgo 4. nodaļā noteikto prasību izpildes.

Atbilstoša nefondētā kredītaizsardzība un nefondētās kredītaizsardzības devēji ir tikai tādi, kas ir atbilstoši saskaņā ar 4. nodaļu, un kredītriska mazināšanas atzīšana ir atkarīga no attiecīgo 4. nodaļā noteikto prasību izpildes.

- 3) Atkāpjoties no 2. punkta, atbilstošiem nefondētās kredītaizsardzības devējiem, kuri uzskaitīti 201. panta 1. punkta a) līdz h) apakšpunktā, ir jābūt atzītas ĀKNI piešķirtam kredītnovērtējumam, kas ir kredītkvalitātes 2. vai augstāka pakāpe brīdī, kad kredītaizsardzība atzīta pirmo reizi, un kredītkvalitātes 3. vai augstāka pakāpe pēc tam. Šajā punktā noteiktā prasība neattiecas uz atbilstīgiem centrālajiem darījumu partneriem.

Iestādes, kurām ir atļauja piemērot *IRB* metodi tiešam riska darījumam ar aizsardzības devēju, atbilstību var novērtēt saskaņā ar pirmo daļu, pamatojoties uz aizsardzības devēja saistību nepildīšanas varbūtības līdzvērtīgumu tai varbūtībai, kas saistīta ar kredītkvalitātes pakāpēm, kuras minētas 136. pantā.

- 4) Atkāpjoties no 2. punkta, *SSPE* ir atbilstoši aizsardzības devēji, ja ir izpildīti visi turpmāk minētie nosacījumi:
- a) *SSPE* pieder aktīvi, kuri atzīstami par atbilstošu finanšu nodrošinājumu saskaņā ar 4. nodaļu;
 - b) uz aktīviem, kas minēti a) apakšpunktā, neattiecas prasījumi vai iespējami prasījumi, kuri ir prioritārāki vai līdzvērtīgi tās iestādes prasījumiem vai iespējamiem prasījumiem, kas saņem nefondēto kredītaizsardzību; un
 - c) ir izpildītas visas 4. nodaļā iekļautās prasības attiecībā uz finanšu nodrošinājuma atzīšanu.
- 5) Šā panta 4. punkta nolūkā aizsardzības summa, kas saskaņā ar 4. nodaļu koriģēta atbilstoši valūtas un termiņa nesakritībai (GA), nepārsniedz šo aktīvu tirgus vērtību, kam piemērota svārstīguma korekcija, un riska pakāpi riska darījumiem ar aizsardzības devēju saskaņā ar standartizēto pieeju (g) nosaka kā vidējo svērto riska pakāpi, kas būtu piemērojama šiem aktīviem kā finanšu nodrošinājumam saskaņā ar standartizēto pieeju.
- 6) Ja vērtspapīrošanas pozīcija saņem pilnu kredītaizsardzību vai daļēju kredītaizsardzību, ko aprēķina proporcionāli, piemēro šādas prasības:
- a) iestāde, kas nodrošina kredītaizsardzību, riska darījumu riska svērtās vērtības vērtspapīrošanas pozīcijai, kas saņem kredītaizsardzību, aprēķina saskaņā ar 3. apakšsadaļu tā, it kā tā turētu minēto pozīciju tieši;
 - b) iestāde, kas pērk kredītaizsardzību, riska darījumu riska svērtās vērtības aprēķina saskaņā ar 4. nodaļu.

- 7) Visos gadījumos, uz kuriem neattiecas 6. punkts, piemēro šādas prasības:
- a) iestāde, kas nodrošina kredītaizsardzību, to pozīcijas daļu, kas saņem kredītaizsardzību, uzskata par vērtspapīrošanas pozīciju un riska darījumu riska svērtās vērtības aprēķina saskaņā ar 3. apakšiedaļu tā, it kā tā turētu minēto pozīciju tieši, ievērojot 8. līdz 10. punktu;
 - b) iestāde, kas pērk kredītaizsardzību, riska darījumu riska svērtās vērtības
 - a) apakšpunktā minētajai aizsargātajai pozīcijai aprēķina saskaņā ar 4. nodaļu. Iestāde to vērtspapīrošanas pozīcijas daļu, kas nesaņem kredītaizsardzību, uzskata par atsevišķu vērtspapīrošanas pozīciju un riska darījumu riska svērtās vērtības aprēķina saskaņā ar 3. apakšiedaļu, ievērojot 8. līdz 10. punktu.
- 8) Iestādes, kas saskaņā ar 3. apakšiedaļu izmanto vērtspapīrošanas uz iekšējiem reitingiem balstīto pieeju (*SEC-IRBA*) vai vērtspapīrošanas standartizēto pieeju (*SEC-SA*), nosaka piesaistes punktu (A) un atsaistes punktu (D) atsevišķi katrai no pozīcijām, kas iegūtas saskaņā ar 7. punktu, tā, it kā tās darījuma iniciēšanas laikā būtu emitētas kā atsevišķas vērtspapīrošanas pozīcijas. Attiecīgi K_{IRB} vai K_{SA} vērtību aprēķina, ņemot vērā vērtspapīrošanas pamatā esošo riska darījumu sākotnējo portfeli.

- 9) Iestādes, kas saskaņā ar 3. apakšiedaļu sākotnējai vērtspapīrošanas pozīcijai izmanto vērtspapīrošanas uz ārējiem reitingiem balstīto pieeju (*SEC-ERBA*), riska darījumu riska svērtās vērtības pozīcijām, kas iegūtas saskaņā ar 7. punktu, aprēķina šādi:
- a) ja iegūtā pozīcija ir augstākas prioritātes, tai piešķir sākotnējās vērtspapīrošanas pozīcijas riska pakāpi;
 - b) ja iegūtā pozīcija ir zemākas prioritātes, tai var piešķirt izsecināto reitingu saskaņā ar 261. panta 7. punktu. Šajā gadījumā laidiena apmēru *T* aprēķina, pamatojoties vienīgi uz iegūto pozīciju. Ja reitingu nevar izsecināt, iestāde piemēro augstāko riska pakāpi, kas izriet no:
 - i) *SEC-SA* piemērošanas saskaņā ar 8. punktu un 3. apakšiedaļu; vai
 - ii) sākotnējās vērtspapīrošanas pozīcijas riska pakāpi saskaņā ar *SEC-ERBA*.
- 10) Zemākas prioritātes iegūtā pozīcija ir jāuzskata par vērtspapīrošanas pozīciju, kas nav augstākas prioritātes pozīcija, pat ja sākotnējā vērtspapīrošanas pozīcija pirms aizsardzības kvalificējama kā augstākas prioritātes vērtspapīrošanas pozīcija.

250. pants
Netiešs atbalsts

- 1) Iniciatoriestāde, kas saskaņā ar 2. iedaļu ir pārvedusi būtisku kredītrisku, kurš saistīts ar vērtspapīrošanas pamatā esošajiem riska darījumiem, un sponsoriestāde nevar vērtspapīrošanai sniegt nekādu atbalstu papildus savām līgumsaistībām, lai samazinātu ieguldītāju iespējamus vai faktiskos zaudējumus.
- 2) Darījums nav uzskatāms par atbalstu 1. punkta nolūkā, ja tas ir pienācīgi ņemts vērā, novērtējot būtisku riska pārvešanu, un abas puses ir veikušas darījumu, rīkojoties savās interesēs, kā brīvas un neatkarīgas puses (savstarpēji nesaistītu pušu darījums). Šajā nolūkā iestāde veic darījuma pilnīgu kredītuzraudzību un ņem vērā vismaz visus turpmāk minētos elementus:

- a) atpirkšanas cena;
 - b) iestādes kapitāla un likviditātes pozīcija pirms un pēc atpirkšanas;
 - c) pamatā esošo riska darījumu gūtie rezultāti;
 - d) vērtspapīrošanas pozīciju gūtie rezultāti;
 - e) ietekme, kādu atbalsts atstās uz iniciatoriestādes paredzamajiem zaudējumiem attiecībā pret ieguldītājiem.
- 3) Iniciatoriestāde un sponsoriestāde paziņo kompetentajai iestādei par jebkuru darījumu, kas noslēgts attiecībā uz vērtspapīrošanu saskaņā ar 2. punktu.
- 4) EBI saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010 16. pantu pieņem pamatnostādnes par to, kas šā panta nolūkā ir uzskatāms par "savstarpēji nesaistītu pušu darījumu" un kad darījums nav strukturēts tā, lai sniegtu atbalstu.
- 5) Ja iniciatoriestāde vai sponsoriestāde attiecībā uz vērtspapīrošanu neizpilda 1. punkta noteikumus, iestāde ietver visas attiecīgās vērtspapīrošanas riska darījumus savā riska darījumu riska svērto vērtību aprēķinā tā, it kā tie nebūtu vērtspapīroti, un atklāj šādu informāciju:
- a) ka tā ir sniegusi atbalstu vērtspapīrošanai, pārkāpjot 1. punktu;
 - b) sniegtā atbalsta ietekmi pašu kapitāla prasību izteiksmē.

251. pants

Iniciatoriestādes sintētiskā vērtspapīrošanā vērtspapīrotu riska darījumu riska svērtu vērtību aprēķins

- 1) Lai aprēķinātu riska darījumu riska svērtās vērtības pamatā esošajiem riska darījumiem, sintētiskās vērtspapīrošanas iniciatoriestāde vajadzības gadījumā izmanto aprēķina metodes, kas norādītas šajā iedaļā, nevis tās, kas norādītas 2. nodaļā. Iestādēm, kuras riska darījumu riska svērtās vērtības un – attiecīgos gadījumos – paredzamo zaudējumu apmēru attiecībā uz pamatā esošajiem riska darījumiem aprēķina saskaņā ar 3. nodaļu, paredzamo zaudējumu apmērs saistībā ar šādiem riska darījumiem ir nulle.
- 2) Pirmajā daļā noteiktās prasības ir piemērojamas visam vērtspapīrošanai pamatā esošo riska darījumu portfelim. Ievērojot 252. pantu, iniciatoriestāde riska darījumu riska svērtās vērtības attiecībā uz visiem vērtspapīrošanas laidieniem aprēķina saskaņā ar šīs iedaļas noteikumiem, ieskaitot pozīcijas, attiecībā uz kurām iestāde var atzīt kredītriska mazināšanu saskaņā ar 249. pantu. Riska pakāpi, kas piemērojama pozīcijām, uz kurām attiecas kredītriska mazināšana, var grozīt saskaņā ar 4. nodaļu.

252. pants

Procedūra, kuru piemēro termiņu nesakritībai sintētiskajā vērtspapīrošanā

Lai aprēķinātu riska darījumu riska svērtās vērtības saskaņā ar 251. pantu, jebkādu termiņu nesakritību starp kredītaizsardzību, ar kuru tiek pārvests risks, un pamatā esošajiem riska darījumiem aprēķina šādi:

- a) par pamatā esošo riska darījumu termiņu uzskata ilgāko termiņu jebkuram no šiem riska darījumiem, bet nepārsniedzot piecu gadu maksimumu. Kredītaizsardzības termiņu nosaka saskaņā ar 4. nodaļu;

- b) aprēķinot riska darījumu riska svērtās vērtības vērtspapīrošanas pozīcijām, kurām saskaņā ar šo iedaļu piemēro 1250 % riska pakāpi, iniciatoriestāde ignorē jebkādu termiņu nesakritību. Visām citām pozīcijām piemēro 4. nodaļā izklāstīto termiņu nesakritībai piemērojamo procedūru, izmantojot šādu formulu:

$$RW^* = ((RW_{SP} \cdot ((t - t^*) / (T - t^*))) + (RW_{Ass} \cdot ((T - t) / (T - t^*))))$$

kur:

RW^*	=	riska darījumu riska svērtās vērtības 92. panta 3. punkta a) apakšpunkta vajadzībām;
RW_{Ass}	=	pamatā esošo riska darījumu riska svērtās vērtības riska darījumiem tā, it kā tie nebūtu vērtspapīroti, aprēķinātas proporcionāli;
RW_{SP}	=	riska darījumu riska svērtās vērtības, kas aprēķinātas saskaņā ar 251. pantu tā, it kā termiņu nesakritības nebūtu;
T	=	pamatā esošo riska darījumu termiņš, kas izteikts gados;
t	=	kredītaizsardzības termiņš, kas izteikts gados;
t^*	=	0, 25.

Riska darījumu riska svērtu vērtību mazināšana

- 1) Ja vērtspapīrošanas pozīcijai saskaņā ar šo iedaļu piemēro 1250 % riska pakāpi, iestādes var atskaitīt šādas pozīcijas riska darījumu vērtību no pirmā līmeņa pamata kapitāla saskaņā ar 36. panta 1. punkta k) apakšpunktu tā vietā, lai šo pozīciju iekļautu riska darījumu riska svērtu vērtību aprēķinā. Šajā nolūkā riska darījuma vērtības aprēķinā saskaņā ar 249. pantu var atspoguļot atbilstošo fondēto aizsardzību.
- 2) Ja iestāde izmanto 1. punktā noteikto alternatīvu, summu, kas atskaitīta saskaņā ar 36. panta 1. punkta k) apakšpunktu, tā var atskaitīt no summas, kura 268. pantā minēta kā maksimālā kapitāla prasība, ko aprēķinātu pamatā esošajiem riska darījumiem tā, it kā tie nebūtu vērtspapīroti.

2. APAKŠIEDAĻA

METOŽU HIERARHIJA UN KOPĪGI PARAMETRI

254. pants

Metožu hierarhija

- 1) *svītrots*
- 2) Lai aprēķinātu riska darījumu riska svērtās vērtības, iestādes izmanto vienu no 3. apakšiedaļā noteiktajām metodēm atbilstoši šādai hierarhijai:
 - a) iestāde izmanto vērtspapīrošanas uz iekšējiem reitingiem balstīto pieeju (*SEC-IRBA*), ja ir izpildīti 258. pantā paredzētie nosacījumi;
 - b) ja *SEC-IRBA* nevar izmantot, iestādes saskaņā ar 261. un 262. pantu izmanto vērtspapīrošanas uz ārējiem reitingiem balstīto pieeju (*SEC-ERBA*) pozīcijām ar reitingu vai pozīcijām, attiecībā uz kurām var izmantot izsecināto reitingu, vai, ievērojot 265. un 266. pantā izklāstītos nosacījumus, – iekšējā novērtējuma pieeju;
 - c) ja *SEC-ERBA* nevar izmantot, iestādes saskaņā ar 263. un 264. pantu izmanto vērtspapīrošanas standartizēto pieeju (*SEC-SA*).
- 3) Atkāpjoties no 2. punkta b) apakšpunkta, iestādes *SEC-ERBA* vietā var izmantot *SEC-SA* **attiecībā uz vērtspapīrošanas pozīcijām, kas atbilst šādiem nosacījumiem:**
 - a) **[...] minētā vērtspapīrošanas pozīcija nav ne pirmās kārtas zaudējumu laidiena, ne arī mezanīna vērtspapīrošanas pozīcija, kā definēts 244. panta 2. punktā, ar noteikumu, ka šajos nolūkos saskaņā ar *SEC-SA* tiek aprēķināta 25 % vai mazāka riska pakāpes prasība;**
 - b) **tā ir VPS vērtspapīrošanas pozīcija; un**

- c) [...] riska darījumu riska svērtās vērtības, ko iegūst, piemērojot *SEC-ERBA* **attiecībā uz šo pozīciju**, nav samērīgas ar kredītrisku, kas piemīt vērtspapīrošanas pamatā esošajiem riska darījumiem. Šā **apakšpunkta** [...] nolūkā "nav samērīgas" nozīmē, ka *SEC-ERBA* piemērošanas rezultātā riska darījumu riska svērtās vērtības, **pārsniedz 25 % attiecībā uz SEC-SA**.

Ja iestāde saskaņā ar šo punktu ir nolēmusi piemērot *SEC-SA*, tā **bez liekas kavēšanās** par to paziņo kompetentajai iestādei. [...] **P**ēc paziņojuma saņemšanas kompetentā iestāde **var** [...] pieprasīt iestādei piemērot *SEC-ERBA*, un tādā gadījumā kompetentā iestāde trīs mēnešu laikā pēc paziņojuma saņemšanas informē iestādi par savu lēmumu.

Iestāde regulāri pārskata, vai šajā punktā izklāstītie nosacījumi joprojām tiek izpildīti, un savu novērtējumu paziņo savai kompetentajai iestādei. Pēc paziņojuma saņemšanas kompetentā iestāde novērtējumu var pārskatīt.

- 4) Neskarot 2. punktu, iestādes var izmantot iekšējā novērtējuma pieeju (*IAA*), lai saskaņā ar 266. pantu aprēķinātu riska darījumu riska svērtās vērtības attiecībā uz pozīcijām bez reitinga ABKV programmā, ja ir izpildīti 265. pantā paredzētie nosacījumi. Ja iestāde ir saņēmusi atļauju saskaņā ar 265. panta 2. punktu un konkrēta pozīcija ABKV programmā ietilpst šādas atļaujas darbības jomā, iestāde piemēro *IAA*, lai aprēķinātu minētās pozīcijas riska darījumu riska svērto vērtību.
- 5) Atkārtotas vērtspapīrošanas pozīcijai iestādes piemēro *SEC-SA* saskaņā ar 263. pantu, ar 269. pantā noteiktajām izmaiņām.
- 6) Visos pārējos gadījumos vērtspapīrošanas pozīcijām piešķir 1250 % riska svērumu.

- 7) Kompetentās iestādes saskaņā ar 3. punktu informē EBI par visiem saņemtajiem paziņojumiem un pieņemtajiem lēmumiem. EBI uzrauga dažādās prakses saistībā ar 3. punktu, katru gadu ziņo par saviem konstatējumiem Komisijai un izdod pamatnostādnes saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010 16. pantu.
- 8) Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus, lai pārskatītu *SEC-ERBA* procentus, kas pārsniegti salīdzinājumā ar *SEC-SA*, riska darījumu riska svērto vērtību izteiksmē, kā noteikts 3. punktā, vismaz reizi divos gados pēc šīs regulas piemērošanas dienas. Saskaņā ar šo punktu pieņemtajos deleģētajos aktos ņem vērā 7. punktā minētos ziņojumus. Pārskatītie pārsniegtie procenti, kas ieviesti ar deleģētajiem aktiem, kuri pieņemti saskaņā ar šo punktu, nav lielāki par 35 un nav mazāki par 15 %.

255. pants

K_{IRB} un K_{SA} noteikšana

- 1) Ja iestāde saskaņā ar 3. apakšiedaļu piemēro *SEC-IRBA*, tā aprēķina K_{IRB} saskaņā ar 2. līdz 5. punktu.
- 2) Iestādes nosaka K_{IRB} , riska darījumu riska svērtās vērtības, kas pamatā esošajiem riska darījumiem saskaņā ar 3. nodaļu būtu aprēķinātas tā, it kā tie nebūtu vērtspapīroti, reizinot ar 8 % un dalot ar pamatā esošo riska darījumu vērtību. K_{IRB} izsaka kā decimāldaļskaitli no nulles līdz vienam.

- 3) K_{IRB} aprēķina nolūkā riska darījumu riska svērtās vērtības, kas pamatā esošajiem riska darījumiem būtu aprēķinātas saskaņā ar 3. nodaļu, ietver:
- a) paredzamo zaudējumu summu saistībā ar visiem pamatā esošajiem vērtspapīrošanas riska darījumiem, tostarp pamatā esošajiem riska darījumiem, kuru saistības netiek pildītas un kuri joprojām ietilpst portfelī, saskaņā ar 3. nodaļu; un
 - b) neparedzēto zaudējumu summu saistībā ar visiem pamatā esošajiem riska darījumiem, tostarp pamatā esošajiem portfeļa riska darījumiem, kuru saistības netiek pildītas, saskaņā ar 3. nodaļu.
- 4) Lai aprēķinātu kapitāla prasības nopirktajiem debitoru parādiem, iestādes var aprēķināt K_{IRB} saistībā ar pamatā esošajiem vērtspapīrošanas riska darījumiem saskaņā ar 3. nodaļā paredzētajiem noteikumiem. Šajā nolūkā riska darījumus ar privātpersonām vai MVU uzskata par nopirktiem privātpersonu vai MVU debitoru parādiem, un ar privātpersonām vai MVU nesaistītus riska darījumus uzskata par nopirktiem komercsabiedrību debitoru parādiem.
- 5) Atgūstamās vērtības samazinājuma riskam saistībā ar vērtspapīrošanas pamatā esošajiem riska darījumiem iestādes K_{IRB} aprēķina atsevišķi, ja atgūstamās vērtības samazinājuma risks šādiem riska darījumiem ir būtisks.

Ja zaudējumus no atgūstamās vērtības samazinājuma riska un kredītriska vērtspapīrošanā apvieno, 3. apakšiedaļas nolūkā iestādes apvieno attiecīgo K_{IRB} atgūstamās vērtības samazinājuma riskam un kredītriskam vienā K_{IRB} . Ja kredītriska vai atgūstamās vērtības samazinājuma riska segšanai ir viens vienots rezerves fonds vai virsnodrošināšana, to var uzskatīt par norādi, ka šie riski ir apvienoti.

Ja atgūstamās vērtības samazinājuma risks un kredītrisks vērtspapīrošanā nav apvienoti, iestādes maina iepriekšējā punktā paredzēto režīmu, lai piesardzīgi apvienotu attiecīgo K_{IRB} atgūstamās vērtības samazinājuma riskam un kredītriskam.

- 6) Ja iestāde saskaņā ar 3. apakšsadaļu piemēro *SEC-SA*, tā aprēķina K_{SA} , riska darījumu riska svērtās vērtības, kas pamatā esošajiem riska darījumiem būtu aprēķinātas saskaņā ar 2. nodaļu tā, it kā tie nebūtu vērtspapīroti, reizinot ar 8 % un dalot ar pamatā esošo riska darījumu vērtību. K_{SA} izsaka kā decimāldaļskaitli no nulles līdz vienam.

Šā punkta nolūkā iestādes pamatā esošo riska darījumu vērtību aprēķina, neveicot konkrētu kredītriska korekciju un papildu vērtības korekciju savstarpējo ieskaitu saskaņā ar 34. un 110. pantu un citus pašu kapitāla samazinājumus.

- 7) Šā panta 1. līdz 6. punkta nolūkā, ja vērtspapīrošanas struktūra ietver *SSPE* izmantošanu, visus *SSPE* riska darījumus saistībā ar vērtspapīrošanu uzskata par pamatā esošajiem riska darījumiem. Neskarot iepriekš minēto, iestāde var izslēgt *SSPE* riska darījumus no pamatā esošo riska darījumu portfeļa K_{IRB} vai K_{SA} aprēķināšanas vajadzībām, ja risks, kas izriet no *SSPE* riska darījumiem, ir nebūtisks vai ja tas neietekmē iestādes vērtspapīrošanas pozīciju.

Fondētās sintētiskās vērtspapīrošanas gadījumā jebkurus būtiskus ieņēmumus, kuri gūti, emitējot *SSPE* ar kredītrisku saistītas parādzīmes vai citus fondētos vērtspapīrus, kas kalpo kā nodrošinājums vērtspapīrošanas pozīciju atmaksāšanai, iekļauj K_{IRB} vai K_{SA} aprēķinā, ja nodrošinājuma kredītriskam piemēro zaudējumu sadali pa laidieniem.

- 8) Šā panta 5. punkta trešās daļas nolūkā EBI saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010 16. pantu izdod pamatnostādnes par piemērotākajām metodēm, kā apvienot K_{IRB} atgūstamās vērtības samazinājuma riskam un kredītriskam, ja šie riski vērtspapīrošanā nav apvienoti.

- 9) EBI izstrādā regulatīvu tehnisko standartu projektus, lai sīkāk precizētu nosacījumus, ar kādiem iestādēm ļauj aprēķināt K_{IRB} pamatā esošajiem vērtspapīrošanas darījumu portfeliem saskaņā ar 4. punktu, jo īpaši attiecībā uz:
- a) iekšējo kredītpolitiku un modeļiem, kas paredzēti, lai aprēķinātu K_{IRB} vērtspapīrošanas darījumiem;
 - b) dažādu risku faktoru izmantošanu pamatā esošajam portfelim, lai aplēstu saistību nepildīšanas varbūtību (*PD*) un saistību nepildīšanas zaudējumus (*LGD*); un
 - c) uzticamības pārbaudes prasībām, lai uzraudzītu debitoru parādu pārdevēju darbības un politiku.

EBI minēto regulatīvo tehnisko standartu projektu Komisijai iesniedz līdz viens gads pēc šīs regulas stāšanās spēkā.

Komisijai tiek deleģētas pilnvaras pieņemt šajā punktā minētos regulatīvos tehniskos standartus saskaņā ar procedūru, kas noteikta Regulas (ES) Nr. 1095/2010 10.–14. pantā.

Piesaistes punkta (A) un atsaistes punkta (D) noteikšana

- 1) Šīs iedaļas 3. apakšiedaļas nolūkā iestādes nosaka piesaistes punktu (A) robežvērtībā, no kuras pamatā esošo riska darījumu portfeļa zaudējumus sāktu attiecināt uz attiecīgo vērtspapīrošanas pozīciju.

Piesaistes punktu (A) izsaka kā decimāldaļskaitli no nulles līdz vienam, un tas ir vienāds ar attiecību:

- a) starp vērtspapīrošanas pamatā esošo riska darījumu portfeļa neatmaksāto atlikumu, no kura atskaitīts neatmaksātais atlikums par visiem laidieniem, kas ir augstākas prioritātes vai līdzvērtīgi ar laidieniem, kurš ietver attiecīgo vērtspapīrošanas pozīciju, un
- b) visu vērtspapīrošanas pamatā esošo riska darījumu neatmaksāto atlikumu.

- 2) Šīs iedaļas 3. apakšiedaļas nolūkā iestādes nosaka atsaistes punktu (D) robežvērtībā, kurā pamatā esošo riska darījumu portfeļa zaudējumi radītu pilnīgu pamatsummas zaudēšanu par laidieniem, kas ietver attiecīgo vērtspapīrošanas pozīciju.

Atsaistes punktu (D) izsaka kā decimāldaļskaitli no nulles līdz vienam, un tas ir vienāds ar attiecību:

- a) starp vērtspapīrošanas pamatā esošo riska darījumu portfeļa neatmaksāto atlikumu, no kura atskaitīts neatmaksātais atlikums par visiem laidieniem, kas ir augstākas prioritātes nekā laidieni, kurš ietver attiecīgo vērtspapīrošanas pozīciju, un
- b) visu vērtspapīrošanas pamatā esošo riska darījumu neatmaksāto atlikumu.

- 3) Šā panta 1. un 2. punkta nolūkā iestādes virsnodrošināšanu un fondētos rezerves kontus uzskata par laidieniem un aktīvus, kas veido šādus rezerves kontus, – par pamatā esošajiem riska darījumiem.

- 4) Šā panta 1. un 2. punkta nolūkā iestādes neņem vērā nefondētos rezerves kontus un aktīvus, kas nenodrošina kredītkvalitātes uzlabojumus, piemēram, tos, kas sniedz tikai likviditātes atbalstu, valūtas vai procentu likmju mijmaiņas līgumus un naudas nodrošinājuma kontus saistībā ar minētajām vērtspapīrošanas pozīcijām. Attiecībā uz fondētiem rezerves kontiem un aktīviem, kas nodrošina kredītkvalitātes uzlabojumus, iestāde par vērtspapīrošanas pozīcijām uzskata tikai to minēto kontu vai aktīvu daļu, kas ir zaudējumus sedzoši.
- 5) Ja viena un tā paša darījuma divām vai vairākām pozīcijām ir dažādi termiņi, bet tām ir kopīgs zaudējumu sadalījums, ko aprēķina proporcionāli, piesaistes punktu (A) un atsaistes punktu (D) aprēķinam būtu jābalstās uz minēto pozīciju kopējo neatmaksāto atlikumu, un no tā izrietošie piesaistes punkti (A) un atsaistes punkti (D) ir tie paši.

257. pants

Laidiena termiņa (M_T) noteikšana

- 1) Šīs iedaļas 3. apakšiedaļas nolūkā un ievērojot 3. punktu, iestādes var noteikt laidiena termiņu (M_T) vai nu kā:
- a) laidiena ietvaros veicamo līguma maksājumu riska darījumu vidējo svērto termiņu saskaņā ar šādu formulu:

$$M_T = \sum_t t \cdot CF_t / \sum_t CF_t,$$

kur CF_t ir visi līguma maksājumi (pamatsumma, procenti un maksas), kas aizdevuma ņēmējam jāmaksā t periodā;

- b) laidiena galīgo juridiski noteikto termiņu saskaņā ar šādu formulu:

$$M_T = 1 + (M_L - 1) \cdot 80 \%,$$

kur M_L ir laidiena galīgais juridiski noteiktais termiņš.

- 2) *svītrots*
- 3) Šā panta 1. un 2. punkta nolūkā laidiena termiņa (M_T) noteikšanai visos gadījumos ievēro viena gada minimālo robežvērtību un piecu gadu maksimālo robežvērtību.
- 4) Ja iestādei saskaņā ar līgumu var rasties pakļautība iespējamiem zaudējumiem no pamatā esošajiem riska darījumiem, iestāde nosaka vērtspapīrošanas pozīcijas termiņu, ņemot vērā šādu pamatā esošo riska darījumu ilgāko termiņu. Attiecībā uz atjaunojamiem riska darījumiem piemēro riska darījuma ilgāko līgumā iespējamo atlikušo termiņu, ko varētu pievienot atjaunošanas periodā.

3. APAKŠIEDAĻA

RISKA DARĪJUMU RISKA SVĒRTO VĒRTĪBU APRĒĶINĀŠANAS METODES

258. pants

Nosacījumi uz iekšējiem reitingiem balstītās pieejas (SEC-IRBA) izmantošanai

- 1) Iestādes izmanto *SEC-IRBA*, lai aprēķinātu riska darījumu riska svērto vērtību attiecībā uz vērtspapīrošanas pozīciju, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:
 - a) pozīcija ir nodrošināta ar *IRB* portfeli vai jauktu portfeli, ja pēdējā minētajā gadījumā iestāde spēj aprēķināt K_{IRB} saskaņā ar 3. iedaļu par vismaz 95 % no pamatā esošo riska darījumu riska svērtās vērtības;
 - b) ir pieejama pietiekama informācija saistībā ar vērtspapīrošanas pamatā esošajiem riska darījumiem, lai iestāde varētu aprēķināt K_{IRB} ; un
 - c) iestādei nav saskaņā ar 2. punktu liegts izmantot *SEC-IRBA* saistībā ar noteiktu vērtspapīrošanas pozīciju.
- 2) Kompetentās iestādes katrā atsevišķā gadījumā var liegt izmantot *SEC-IRBA*, ja vērtspapīrošanai ir ļoti sarežģītas vai riskantas iezīmes. Šajā nolūkā turpmāk minēto var uzskatīt par ļoti sarežģītām vai riskantām iezīmēm:
 - a) kredītkvalitātes uzlabojumi, ko var mazināt citi iemesli, nevis portfeļa zaudējumi;
 - b) pamatā esošo riska darījumu portfeli ar augstu iekšējās korelācijas pakāpi, jo riska darījumi ir koncentrēti vienā nozarē vai ģeogrāfiskajā apgabalā;
 - c) darījumi, kuriem vērtspapīrošanas pozīciju atmaksāšana ir ļoti atkarīga no riska faktoriem, kas nav atspoguļoti K_{IRB} ; vai
 - d) ļoti sarežģīts zaudējumu sadalījums starp laidieniem.

259. pants

Riska darījumu riska svērto vērtību aprēķināšana saskaņā ar SEC-IRBA

- 1) Saskaņā ar SEC-IRBA riska darījumu riska svērto vērtību vērtspapīrošanas pozīcijai aprēķina, pozīcijas riska darījuma vērtību, kas aprēķināta saskaņā ar 248. pantu, reizinot ar piemērojamo riska pakāpi, kura noteikta šādi, visos gadījumos ievērojot 15 % minimālo robežvērtību:

$$RW = 1250 \%, \quad \text{ja } D \leq K_{IRB}$$

$$RW = 12,5 \cdot K_{SSFA(K_{IRB})}, \quad \text{ja } A \geq K_{IRB}$$

$$RW = \left[\left(\frac{K_{IRB} - A}{D - A} \right) \cdot 12,5 \right] + \left[\left(\frac{D - K_{IRB}}{D - A} \right) \cdot 12,5 \cdot K_{SSFA(K_{IRB})} \right] \quad \text{ja } A < K_{IRB} < D,$$

kur:

K_{IRB} ir pamatā esošo riska darījumu portfeļa kapitāla prasība, kā noteikts 255. pantā;

D ir atsaistes punkts, kas noteikts saskaņā ar 256. pantu;

A ir piesaistes punkts, kas noteikts saskaņā ar 256. pantu,

$$K_{SSFA(K_{IRB})} = \frac{e^{a \cdot u} - e^{a \cdot l}}{a(u - l)}$$

kur:

$$a = -(1 / (p \cdot K_{IRB}))$$

$$u = D - K_{IRB}$$

$$l = \max (A - K_{IRB}; 0),$$

kur:

$$p = \max [0,3; (A + B (1/N) + C K_{IRB} + D LGD + E M_T)],$$

kur:

N ir pamatā esošo riska darījumu portfelī iekļauto riska darījumu efektīvais skaits, kas aprēķināts saskaņā ar 4. punktu;

LGD ir pamatā esošo riska darījumu portfelī iekļauto riska darījumu svērtie vidējie saistību neizpildes zaudējumi, kas aprēķināti saskaņā ar 5. punktu;

M_T ir laidiena termiņš, kas noteikts saskaņā ar 257. pantu;

A, B, C, D un E parametrus nosaka saskaņā ar šādu atsauču tabulu:

		A	B	C	D	E
Nav saistīti ar privātpersonām vai MVU	Augstākas prioritātes, granulāri ($N \geq 25$)	0	3,56	-1,85	0,55	0,07
	Augstākas prioritātes, negranulāri ($N < 25$)	0,11	2,61	-2,91	0,68	0,07
	Nav augstākas prioritātes, granulāri ($N \geq 25$)	0,16	2,87	-1,03	0,21	0,07
	Nav augstākas prioritātes, negranulāri ($N < 25$)	0,22	2,35	-2,46	0,48	0,07
Privātpersonas vai MVU	Augstākas prioritātes	0	0	-7,48	0,71	0,24
	Nav augstākas prioritātes	0	0	-5,78	0,55	0,27

- 2) Ja pamatā esošais *IRB* portfelis ietver gan darījumus ar privātpersonām vai MVU, gan ar privātpersonām vai MVU nesaistītus darījumus, portfeli sadala vienā privātpersonu vai MVU un vienā ar privātpersonām vai MVU nesaistītā apakšportfelī, un katram apakšportfelim aplēs atsevišķu parametru p (un atbilstošos ievaddatu parametrus N , K_{IRB} un LGD). Pēc tam darījumam aprēķina vidējo svērto parametru p , pamatojoties uz katra apakšportfeļa parametriem p un riska darījumu nominālo apmēru katrā apakšportfelī.

- 3) Ja iestāde piemēro *SEC-IRBA* jauktam portfelim, parametra p aprēķinu balsta tikai uz pamatā esošajiem riska darījumiem, kam piemēro *IRB* pieeju. Šajā nolūkā neņem vērā pamatā esošos riska darījumus, kam piemēro standartizēto pieeju.
- 4) Riska darījumu efektīvo skaitu (N) aprēķina šādi:

$$N = \frac{(\sum_i EAD_i)^2}{\sum_i EAD_i^2}$$

kur EAD_i ir pakļautība riskam saistību neizpildes gadījumā saistībā ar portfeļa i instrumentu.

Vairākus riska darījumus ar vienu parādnieku konsolidē un uzskata par vienu riska darījumu.

- 5) Riska darījumu svērtos vidējos LGD aprēķina šādi:

$$LGD = \frac{\sum_i LGD_i \cdot EAD_i}{\sum_i EAD_i}$$

kur LGD_i ir vidējie LGD saistībā ar visiem riska darījumiem ar i parādnieku.

Ja nopirkto debitoru parādu kredītrisku un atgūstamās vērtības samazinājuma risku vērtspapīrošanā pārvalda apvienoti, LGD ievaddati kredītriskam atbilst LGD svērtajam vidējam rādītājam, bet atgūstamās vērtības samazinājuma riskam – 100 % LGD. Riska pakāpes ir atsevišķās *IRB pieejas* kapitāla prasības attiecīgi kredītriskam un atgūstamās vērtības samazinājuma riskam. Šajā nolūkā vienu vienotu rezerves fondu vai virsnodrošināšanu, kas ir pieejami, lai segtu zaudējumus no kredītriska vai saistību neizpildes riska, var uzskatīt par norādi, ka šos riskus pārvalda apvienoti.

- 6) Ja portfeļa lielākā pamatā esošā riska darījuma svērtā daļa (C_1) nepārsniedz 3 %, iestādes var izmantot šādu vienkāršotu metodi, lai aprēķinātu N un riska darījumu svērto vidējo LGD. To izsaka kā vērtību no nulles līdz vienam:

$$N = \left(C_1 \cdot C_m + \left(\frac{C_m - C_1}{m - 1} \right) \cdot \max\{1 - m \cdot C_1, 0\} \right)^{-1}$$

LGD = 0,50,

kur:

C_m ir lielāko m riska darījumu summas riska darījumu svērtā daļa. To izsaka kā vērtību no nulles līdz vienam; un

m nosaka iestāde.

Ja ir pieejama tikai C_1 un šī summa nepārsniedz 0,03, tad iestāde var noteikt LGD kā 0,50 un N kā $1/C_1$.

- 7) Ja pozīcija ir balstīta uz jauktu portfeli, kas atbilst 258. panta 1. punkta a) apakšpunkta nosacījumiem, iestāde aprēķina kapitāla prasību pamatā esošajam riska darījumu portfelim šādi:

$$d \cdot K_{IRB} + (1-d) \cdot K_{SA},$$

kur:

d ir riska darījumu vērtības daļa tiem pamatā esošajiem riska darījumiem, kuriem banka var aprēķināt K_{IRB} , attiecībā pret riska darījumu vērtību visiem pamatā esošajiem riska darījumiem; d izsaka kā vērtību no nulles līdz vienam; un

K_{IRB} un K_{SA} ir tādas, kā noteikts 255. pantā.

- 8) Ja iestādei ir vērtspapīrošanas pozīcija tirgus riska ierobežošanas veidā, tāda kā procentu likmes vai valūtas atvasinātais darījums, iestāde šim atvasināto instrumentu darījumam var piešķirt izsecināto riska pakāpi, kas ir vienāda ar atsaucē pozīcijas riska pakāpi, kuru aprēķina saskaņā ar šo pantu.

Pirmās daļas nolūkā atsaucē pozīcija ir pozīcija, kas visos aspektos ir līdzvērtīga atvasinātajam instrumentam vai, ja šādas līdzvērtīgas pozīcijas nav, – pozīcija, kas ir tieši pakārtota atvasinātajam instrumentam.

260. pants

Pieeja VPS vērtspapīrošanai saskaņā ar SEC-IRBA

Saskaņā ar *SEC-IRBA* riska pakāpi VPS vērtspapīrošanas pozīcijai aprēķina saskaņā ar 259. pantu, ņemot vērā šādas izmaiņas:

riska pakāpes minimālā robežvērtība augstākas prioritātes vērtspapīrošanas pozīcijām = 10 %

$$p = \max [0,3; 0,5 \cdot (A + B \cdot (1/N) + C \cdot K_{IRB} + D \cdot LGD + E \cdot M_T)]$$

261. pants

*Riska darījumu riska svērto vērtību aprēķināšana saskaņā ar uz ārējiem reitingiem balstīto pieeju
(SEC-ERBA)*

- 1) Saskaņā ar *SEC-ERBA* riska darījumu riska svērto vērtību vērtspapīrošanas pozīcijai aprēķina, pozīcijas riska darījuma vērtību, kas aprēķināta saskaņā ar 248. pantu, reizinot ar piemērojamo riska pakāpi saskaņā ar šo pantu.
- 2) Riska darījumiem ar īstermiņa kredītnovērtējumiem vai ja uz īstermiņa kredītnovērtējumu balstīto reitingu var izsecināt saskaņā ar 7. punktu, piemēro šādas riska pakāpes:

1. tabula

Kredītkvalitātes pakāpe	1	2	3	<i>Visi pārējie reitingi</i>
Riska pakāpe	15 %	50 %	100 %	1250 %

- 3) Riska darījumiem ar ilgtermiņa kredītnovērtējumiem vai ja uz ilgtermiņa kredītnovērtējumu balstīto reitingu var izsecināt saskaņā ar 7. punktu, piemēro 2. tabulā noteiktās riska pakāpes, kas attiecīgi koriģētas, ievērojot laidiena termiņu (M_T) saskaņā ar 257. pantu un 4. punktu un laidiena apmēru laidieniem, kas nav augstākas prioritātes, saskaņā ar 5. punktu:

2. tabula

Kredītkvalitātes pakāpe	Augstākas prioritātes laidieni		(Plāns) laidieni, kas nav augstākas prioritātes	
	<i>Laidiena termiņš (M_T)</i>		<i>Laidiena termiņš (M_T)</i>	
	<i>1 gads</i>	<i>5 gadi</i>	<i>1 gads</i>	<i>5 gadi</i>
1	15 %	20 %	15 %	70 %
2	15 %	30 %	15 %	90 %
3	25 %	40 %	30 %	120 %
4	30 %	45 %	40 %	140 %
5	40 %	50 %	60 %	160 %
6	50 %	65 %	80 %	180 %
7	60 %	70 %	120 %	210 %
8	75 %	90 %	170 %	260 %
9	90 %	105 %	220 %	310 %
10	120 %	140 %	330 %	420 %
11	140 %	160 %	470 %	580 %
12	160 %	180 %	620 %	760 %
13	200 %	225 %	750 %	860 %
14	250 %	280 %	900 %	950 %
15	310 %	340 %	1050 %	1050 %
16	380 %	420 %	1130 %	1130 %
17	460 %	505 %	1250 %	1250 %
Visas pārējās	1250 %	1250 %	1250 %	1250 %

- 4) Lai noteiktu riska pakāpi laidieniem, kuru termiņš ir no 1 gada līdz 5 gadiem, iestādes izmanto lineāro interpolāciju starp riska pakāpēm, kas piemērojamas attiecīgi viena gada un piecu gadu termiņam saskaņā ar 2. tabulu.

- 5) Lai ņemtu vērā laidiena apmēru, riska pakāpi laidieniem, kas nav augstākas prioritātes, iestādes aprēķina šādi:

$$RW = [RW \text{ pēc korekcijas, ievērojot termiņu, saskaņā ar 4. punktu}] \cdot [1 - \min(T; 50 \%)],$$

kur:

T = laidiena apmērs, ko izsaka kā $D - A$,

kur:

D ir atsaistes punkts, kas noteikts saskaņā ar 256. pantu;

A ir piesaistes punkts, kas noteikts saskaņā ar 256. pantu.

- 6) Laidieniem, kas nav augstākas prioritātes, riska pakāpēm, kuras izriet no 3.–5. punkta, piemēro 15 % minimālo robežvērtību. Turklāt aprēķinātā riska pakāpe nedrīkst būt zemāka par riska pakāpi, kas atbilst hipotētiskam augstākas prioritātes laidienam tajā pašā vērtspapīrošanā ar tādu pašu kredītnovērtējumu un termiņu.
- 7) Lai izmantotu izsecinātos reitingus, iestādes pozīcijai bez reitinga piešķir tādu izsecināto reitingu, kas ir vienāds ar kredītnovērtējumu atsaucē pozīcijai ar reitingu, kura atbilst visiem turpmāk minētajiem nosacījumiem:
- a) atsaucē pozīcija visos aspektos ir līdzvērtīga vērtspapīrošanas pozīcijai bez reitinga vai, ja nav līdzvērtīgas reitinga pozīcijas, atsaucē pozīcija ir tieši pakārtota pozīcijai bez reitinga;
 - b) atsaucē pozīcijai nav tāda veida trešo personu garantiju vai citu kredīt kvalitātes uzlabojumu, kas nav pieejami pozīcijai bez reitinga;
 - c) atsaucē pozīcijas termiņš ir vienāds ar vai ilgāks par attiecīgās pozīcijas bez reitinga termiņu;
 - d) visus izsecinātos reitingus pastāvīgi atjaunina, lai atspoguļotu jebkādas izmaiņas atsaucē pozīcijas kredītnovērtējumā.

- 8) Ja iestādei ir vērtspapīrošanas pozīcija tirgus riska ierobežošanas pozīcijas veidā, piemēram, procentu likmes vai valūtas atvasinātais darījums, iestāde šim atvasināto instrumentu darījumam var piešķirt izsecināto riska pakāpi, kas ir vienāda ar atsauces pozīcijas riska pakāpi, kuru aprēķina saskaņā ar šo pantu.

Pirmās daļas nolūkā atsauces pozīcija ir pozīcija, kas visos aspektos ir līdzvērtīga atvasinātajam instrumentam vai, ja šādas līdzvērtīgas pozīcijas nav, – pozīcija, kas ir tieši pakārtota atvasināto instrumentu darījumam.

262. pants

Pieeja VPS vērtspapīrošanai saskaņā ar SEC-ERBA

- 1) Saskaņā ar SEC-ERBA riska pakāpi VPS vērtspapīrošanas pozīcijai aprēķina saskaņā ar 261. pantu, ņemot vērā šajā pantā noteiktās izmaiņas.
- 2) Riska darījumiem ar īstermiņa kredītnovērtējumiem vai ja uz īstermiņa kredītnovērtējumu balstīto reitingu var izsecināt saskaņā ar 261. panta 7. punktu, piemēro šādas riska pakāpes:

3. tabula

Kredītqualitātes pakāpe	1	2	3	Visi pārējie reitingi
Riska pakāpe	10 %	35 %	70 %	1250 %

- 3) Riska darījumiem ar ilgtermiņa kredītnovērtējumiem vai ja uz ilgtermiņa kredītnovērtējumu balstīto reitingu var izsecināt saskaņā ar 261. panta 7. punktu, riska pakāpes nosaka saskaņā ar 4. tabulu, tās koriģējot atbilstoši laidiena termiņam (M_T) saskaņā ar 257. pantu un 261. panta 4. punktu un laidiena apmēram laidieniem, kas nav augstākas prioritātes, saskaņā ar 261. panta 5. punktu:

4. tabula

Kredīt kvalitātes pakāpe	Augstākas prioritātes laidieni		(Plāns) laidieni, kas nav augstākas prioritātes	
	<i>Laidiena termiņš (M_T)</i>		<i>Laidiena termiņš (M_T)</i>	
	<i>1 gads</i>	<i>5 gadi</i>	<i>1 gads</i>	<i>5 gadi</i>
1	10 %	15 %	15 %	50 %
2	10 %	20 %	15 %	55 %
3	15 %	25 %	20 %	75 %
4	20 %	30 %	25 %	90 %
5	25 %	35 %	40 %	105 %
6	35 %	45 %	55 %	120 %
7	40 %	45 %	80 %	140 %
8	55 %	65 %	120 %	185 %
9	65 %	75 %	155 %	220 %
10	85 %	100 %	235 %	300 %
11	105 %	120 %	355 %	440 %
12	120 %	135 %	470 %	580 %
13	150 %	170 %	570 %	650 %
14	210 %	235 %	755 %	800 %
15	260 %	285 %	880 %	880 %
16	320 %	355 %	950 %	950 %
17	395 %	430 %	1250 %	1250 %
Visas pārējās	1250 %	1250 %	1250 %	1250 %

263. pants

Riska darījumu riska svērtu vērtību aprēķināšana saskaņā ar standartizēto pieeju (SEC-SA)

- 1) Saskaņā ar SEC-SA riska darījumu riska svērtu vērtību vērtspapīrošanas pozīcijai aprēķina, pozīcijas riska darījuma vērtību, kas aprēķināta saskaņā ar 248. pantu, reizinot ar piemērojamo riska pakāpi, kura noteikta šādi, visos gadījumos ievērojot 15 % minimālo robežvērtību:

$$RW = 1\,250\%, \quad \text{ja } D \leq K_A$$

$$RW = 12,5 \cdot K_{SSFA(K_A)}, \quad \text{ja } A \geq K_A$$

$$RW = \left[\left(\frac{K_A - A}{D - A} \right) \cdot 12,5 \right] + \left[\left(\frac{D - K_A}{D - A} \right) \cdot 12,5 \cdot K_{SSFA(K_A)} \right] \quad \text{ja } A < K_A < D,$$

kur:

D ir atsaistes punkts, kas noteikts saskaņā ar 256. pantu;

A ir piesaistes punkts, kas noteikts saskaņā ar 256. pantu.

K_A ir parametrs, kuru aprēķina saskaņā ar 2. punktu,

$$K_{SSFA(K_A)} = \frac{e^{a \cdot u} - e^{a \cdot l}}{a(u - l)}$$

kur:

$$a = -(1 / (p \cdot K_A))$$

$$u = D - K_A$$

$$l = \max (A - K_A; 0)$$

p = 1 vērtspapīrošanas riska darījums, kas nav atkārtotas vērtspapīrošanas riska darījums.

2) Šā panta 1. punkta nolūkā K_A aprēķina šādi:

$$K_A = (1 - W) \cdot K_{SA} + W \cdot 0.5$$

kur:

K_{SA} ir pamatā esošā portfeļa kapitāla prasība, kā noteikts 255. pantā;

W ir attiecība starp:

- a) nominālvērtības summu pamatā esošajiem riska darījumiem, kuru saistības netiek pildītas, un
- b) visu pamatā esošo riska darījumu nominālvērtību; Šajā nolūkā riska darījums, kura saistības netiek pildītas, ir pamatā esošs riska darījums, kas atbilst kādam no šādiem nosacījumiem: i) kura termiņš nokavēts par 90 vai vairāk dienām; ii) kurš atrodas bankrota vai maksātnespējas procesā; iii) kurš atrodas piespiedu atsavināšanas vai līdzīgā procesā; vai iv) kura saistības netiek pildītas saskaņā ar vērtspapīrošanas dokumentāciju.

Ja iestādei nav zināms kavējumu statuss 5 % vai mazāk pamatā esošo riska darījumu portfelī, iestāde var izmantot *SEC-SA* ar šādu pielāgojumu, aprēķinot K_A :

$$K_A = \left(\frac{EAD_{\text{Subpool 1 where W known}}}{EAD_{\text{Total}}} \times K_A^{\text{Subpool 1 where w known}} \right) + \frac{EAD_{\text{Subpool 2 where W unknown}}}{EAD_{\text{Total}}}$$

Ja iestādei nav zināms kavējumu statuss vairāk nekā 5 % no portfeļa pamatā esošajiem riska darījumiem, vērtspapīrošanas pozīcijas riska pakāpe ir 1 250 %.

- 3) Ja iestādei ir vērtspapīrošanas pozīcija tirgus riska ierobežošanas pozīcijas veidā, piemēram, procentu likmes vai valūtas atvasinātais darījums, iestāde šim atvasināto instrumentu darījumam var piešķirt izsecināto riska pakāpi, kas ir vienāda ar atsaucē pozīcijas riska pakāpi, kuru aprēķina saskaņā ar šo pantu.

Šis punkta nolūkā atsaucē pozīcija ir pozīcija, kas visos aspektos ir līdzvērtīga atvasinātajam instrumentam vai, ja šādas līdzvērtīgas pozīcijas nav, – pozīcija, kas ir tieši pakārtota atvasināto instrumentu darījumam.

264. pants

Pieejā VPS vērtspapīrošanai saskaņā ar SEC-SA

Saskaņā ar SEC-SA riska pakāpi VPS vērtspapīrošanas pozīcijai aprēķina saskaņā ar 263. pantu, ņemot vērā šādas izmaiņas:

riska pakāpes minimālā robežvērtība augstākas prioritātes vērtspapīrošanas pozīcijām = 10 %

$p = 0,5$

265. pants

Iekšējā novērtējumu pieejas (IAA) darbības joma un operacionālās prasības

- 1) Iestādes var aprēķināt riska darījumu riska svērtās vērtības ABKV programmu pozīcijām bez reitinga atbilstīgi IAA saskaņā ar 266. pantu, ja kompetentās iestādes tām ir piešķirušas atļauju saskaņā ar 2. punktu. Ja iestāde ir saņēmusi atļauju saskaņā ar 265. panta 2. punktu un konkrēta pozīcija ABKV programmā ietilpst šādas atļaujas darbības jomā, iestāde piemēro IAA, lai aprēķinātu minētās pozīcijas riska darījumu riska svērto vērtību.
- 2) Kompetentās iestādes piešķir iestādēm atļauju izmantot IAA skaidri noteiktā piemērošanas jomā, ja ir izpildīti visi turpmāk minētie nosacījumi:
 - a) visas ABKV programmā emitēto komerciālo vērtspapīru pozīcijas ir pozīcijas ar reitingu;
 - b) pozīcijas kredītkvalitātes iekšējais novērtējums atspoguļo vienas vai vairāku ĀKNI publiski pieejamu novērtēšanas metodoloģiju tāda paša veida vērtspapīrošanas pozīciju vai pamatā esošo riska darījumu reitingu noteikšanai;

- ba) ABKV programmā emitētais komerciālais vērtspapīrs ir emitēts galvenokārt trešo personu ieguldītājiem;
- c) iestādes iekšējās novērtēšanas process ir vismaz tikpat konservatīvs kā to ĀKNI publiski pieejamie novērtējumi, kuras ir sniegušas ārējo reitingu ABKV programmā emitētajiem komerciālajiem vērtspapīriem, jo īpaši attiecībā uz stresa faktoriem un citiem attiecīgiem kvantitatīviem elementiem;
- d) iestādes iekšējās novērtēšanas metodoloģijā ņem vērā to ĀKNI visas attiecīgās publiski pieejamās novērtēšanas metodoloģijas, kuras sniedz reitingu ABKV programmas komerciālajiem vērtspapīriem, un paredz reitinga pakāpes atbilstīgi ĀKNI kredītnovērtējumiem. Iestāde savā iekšējā uzskaitē dokumentē paskaidrojumu, kurā aprakstīts, kā ir izpildītas šā punkta prasības, un regulāri atjaunina šo paskaidrojumu;
- e) iestāde iekšējās riska pārvaldības nolūkā izmanto iekšējā novērtējumu metodoloģiju, tostarp lēmumu pieņemšanā, informācijā vadībai un iekšējā kapitāla sadales procesos;
- f) iekšējie vai ārējie revidenti, ĀKNI vai iestādes iekšējā kredītzraudzības vai riska pārvaldības struktūrvienība regulāri pārskata iekšējā novērtējuma procesu un iestādes ABKV programmas riska darījumu kredītkvalitātes iekšējo novērtējumu kvalitāti;
- g) iestāde seko savu iekšējo reitingu sniegtajiem rezultātiem laika gaitā, lai novērtētu savas iekšējā novērtējuma metodoloģijas darbības rezultātus, un nepieciešamības gadījumā veic šīs metodoloģijas korekcijas, ja riska darījumu rezultāti regulāri atšķiras no iekšējo reitingu paredzētajiem;

- h) ABKV programmā ir iekļauti sākotnējās izvietošanas un pasīvu pārvaldības standarti programmas administratoram paredzētu vadlīniju veidā vismaz par:
 - i) aktīvu atbilstības kritērijiem saskaņā ar i) daļu;
 - ii) to riska darījumu veidiem un naudas vērtību, kas izriet no likviditātes līgumiem un kredītkvalitātes uzlabojumiem;
 - iii) zaudējumu sadali starp ABKV programmas vērtspapīrošanas pozīcijām;
 - iv) aktīvu juridisko un ekonomisko nodalīšanu no struktūras, kas šos aktīvus pārdod;
- i) aktīvu atbilstības kritēriji ABKV programmā vismaz:
 - i) nepieļauj iespēju iegādāties aktīvus, kuriem ir būtisks kavējums vai kuriem netiek pildītas saistības;
 - ii) ierobežo pārmērīgu koncentrēšanos uz vienu parādnieku vai ģeogrāfisko apgabalu;
 - iii) ierobežo iegādājamo aktīvu termiņu;
- j) pārdevēja kredītriska un komercdarbības profila analīzi veic, ietverot vismaz novērtējumu par pārdevēja:
 - i) iepriekšējiem un paredzamajiem turpmākajiem finanšu rezultātiem;
 - ii) esošo stāvokli tirgū un paredzamo turpmāko konkurētspēju;
 - iii) sviru, naudas plūsmu, procentu segumu un parāda reitingu;
 - iv) sākotnējās izvietošanas standartiem, apkalpošanas spēju un iekasēšanas procesiem;

- k) ABKV programmai ir iekasēšanas politikas un procesi, kuros ņemta vērā parādus apkalpojošās sabiedrības darbības spēja un kredītkvalitāte, un tā ietver iezīmes, kas mazina pārdevēja un parādus apkalpojošās sabiedrības ar darbību saistītos riskus. Šā apakšpunkta nolūkā ar darbību saistītos riskus var mazināt, izmantojot iedarbinātājmehānismus, kuru pamatā ir pārdevēja vai parādus apkalpojošās sabiedrības pašreizējā kredītkvalitāte, lai novērstu līdzekļu sajaukšanos pārdevēja vai parādus apkalpojošās sabiedrības saistību neizpildes gadījumā;
 - l) apkopoto zaudējumu aplēsē par aktīvu portfeli, kuru var iegādāties ABKV programmā, ņem vērā visus iespējamus riska avotus, piemēram, kredītrisku un atgūstamās vērtības samazinājuma risku;
 - m) ja pārdevēja nodrošināto kredītkvalitātes uzlabojumu apjoms ir noteikts, pamatojoties tikai uz kredītzaudējumiem, un atgūstamās vērtības samazinājuma risks attiecīgajam aktīvu portfelim ir būtisks, ABKV programma ietver atsevišķu rezervi atgūstamās vērtības samazinājuma riskam;
 - n) nepieciešamo uzlabojumu līmeni ABKV programmā aprēķina, ņemot vērā vēsturisko informāciju par vairākiem gadiem, tostarp zaudējumus, kavējumus, atgūstamās vērtības samazinājumus un debitoru parādu apgrozības ātrumu;
 - o) ABKV programmā iekļauj strukturālus mehānismus riska darījumu iegādei, lai mazinātu pamatā esošā portfeļa iespējamo kredītkvalitātes pasliktināšanos. Šādi mehānismi var ietvert izbeigšanas iedarbinātājmehānismus, kas noteikti konkrētam riska darījumu portfelim;
 - p) iestāde izvērtē pamatā esošā aktīvu portfeļa īpašības, piemēram, vidējo svērto kredītvērtējumu, un nosaka koncentrēšanos uz atsevišķu parādnieku vai ģeogrāfisko reģionu un aktīvu portfeļa granularitāti.
- 3) Ja iestādes iekšējie revidenti, kredītuzraudzības vai riska pārvaldības struktūrvienības veic pārskatīšanu, kas paredzēta 2. punkta f) apakšpunktā, tad šīm struktūrvienībām ir jābūt neatkarīgām no iestādes iekšējām struktūrvienībām, kas nodarbojas ar ABKV programmas darbību un attiecībām ar klientiem.

- 4) Iestādes, kuras ir saņēmušas atļauju izmantot *IAA*, neatgriežas pie citu metožu izmantošanas attiecībā uz pozīcijām, kas ietilpst *IAA* piemērošanas jomā, izņemot gadījumus, kad ir izpildīti visi šie nosacījumi:
- a) iestāde ir pietiekami pierādījusi kompetentajai iestādei, ka iestādei ir pamatots iemesls to darīt;
 - b) iestāde ir saņēmusi kompetentās iestādes iepriekšēju atļauju.

266. pants

Riska darījumu riska svērto vērtību aprēķināšana saskaņā ar IAA

- 1) Saskaņā ar *IAA* iestāde ABKV pozīcijai bez reitinga piešķir vienu no reitingu kategorijām, kas noteiktas 265. panta 2. punkta d) apakšpunktā, pamatojoties uz tās iekšējo novērtējumu. Pozīcijai tiek piešķirts atvasināts reitings, kas ir vienāds ar kredītnovērtējumu, kurš atbilst šai reitingu kategorijai, kā noteikts 265. panta 2. punkta d) apakšpunktā.
- 2) Saskaņā ar 1. punktu atvasinātais reitings atbilst vismaz ieguldījumu kategorijai vai ir augstāks laikā, kad tas pirmoreiz tika piešķirts, un riska darījumu riska svērto vērtību aprēķina vajadzībām saskaņā ar attiecīgi 261. pantu vai 262. pantu ir pielīdzināms atbilstošam kredītnovērtējumam, ko sniegusi ĀKNI.

4. APAKŠIEDAĻA

VĒRTSPAPĪROŠANAS POZĪCIJU MAKSIMĀLĀS ROBEŽVĒRTĪBAS

267. pants

Maksimālā riska pakāpe augstākas prioritātes vērtspapīrošanas pozīcijām – caurskatāmības pieeja

- 1) Iestāde, kura visu laiku pārzina pamatā esošo riska darījumu sastāvu, augstākas prioritātes vērtspapīrošanas pozīcijai var piešķirt maksimālo riska pakāpi, kas ir vienāda ar riska darījumu vidējo svērto riska pakāpi, kura būtu piemērojama pamatā esošajiem riska darījumiem, ja tie nebūtu vērtspapīroti.
- 2) Pamatā esošo riska darījumu portfeļu gadījumā, ja iestāde izmanto tikai standartizēto pieeju vai *IRB* pieeju, augstākas prioritātes vērtspapīrošanas pozīcijas maksimālā riska pakāpe ir vienāda ar riska darījumu svērto vidējo riska pakāpi, kas tiktu piemērota pamatā esošajiem riska darījumiem saskaņā ar attiecīgi 2. vai 3. nodaļu tā, it kā tie nebūtu vērtspapīroti.

Jauktu portfeļu gadījumā maksimālo riska pakāpi aprēķina šādi:

- a) ja iestāde piemēro *SEC-IRBA*, pamatā esošā portfeļa standartizētās pieejas daļai un *IRB* pieejas daļai katrai piešķir attiecīgi atbilstošās standartizētās pieejas riska pakāpi un *IRB* pieejas riska pakāpi;
 - b) ja iestāde piemēro *SEC-SA* vai *SEC-ERBA*, maksimālā riska pakāpe augstākas prioritātes vērtspapīrošanas pozīcijām ir vienāda ar pamatā esošo riska darījumu svērto vidējo riska pakāpi saskaņā ar standartizēto pieeju.
- 3) Šā panta nolūkā riska pakāpē, kas būtu piemērojama atbilstoši *IRB* pieejai saskaņā ar 3. nodaļu, ietver attiecību starp:
- a) paredzamajiem zaudējumiem, kas reizināti ar 12,5,
 - b) un risku darījuma vērtību pamatā esošajiem riska darījumiem.

- 4) Ja maksimālā riska pakāpe, kas aprēķināta saskaņā ar 1. punktu, atbilst zemākai riska pakāpei nekā riska pakāpju minimālās robežvērtības, kuras noteiktas attiecīgi 259. līdz 264. pantā, tā vietā izmanto pirmo no iepriekšminētajām.

268. pants

Maksimālās kapitāla prasības

- 1) Iniciatoriestāde, sponsoriestāde vai cita iestāde, kas izmanto *SEC-IRBA*, vai iniciatoriestāde vai sponsoriestāde, kas izmanto *SEC-ERBA* vai *SEC-SA*, tās turētai vērtspapīrošanas pozīcijai var piemērot maksimālo kapitāla prasību, kas ir vienāda ar kapitāla prasībām, ko aprēķinātu saskaņā ar 2. vai 3. nodaļu attiecībā uz pamatā esošajiem riska darījumiem, ja tie nebūtu vērtspapīroti. Šā panta nolūkā *IRB* pieejas kapitāla prasība ietver paredzamo zaudējumu summu saistībā ar šiem riska darījumiem, ko aprēķina saskaņā ar 3. nodaļu, un neparedzēto zaudējumu summu, reizinātu ar koeficientu 1,06.
- 2) Jauktu portfeļu gadījumā maksimālo kapitāla prasību nosaka, aprēķinot pamatā esošo riska darījumu *IRB* pieejas un standartizētās pieejas daļu kapitāla prasību svērto vidējo lielumu saskaņā ar 1. punktu.

- 3) Maksimālā kapitāla prasība tiek iegūta, summu, kas aprēķināta saskaņā ar 1. vai 2. punktu, reizinot ar attiecīgajā laidienā iestādes turētās līdzdalības lielāko proporciju (V), ko izsaka kā procentuālu attiecību un aprēķina šādi:
- a) iestādei, kurai ir viena vai vairākas vērtspapīrošanas pozīcijas vienā laidienā, V ir vienāds ar minētajā laidienā iestādes turēto vērtspapīrošanas pozīciju nominālvērtības attiecību pret laidiena nominālvērtību;
 - b) iestādei, kurai ir vērtspapīrošanas pozīcijas dažādos laidienos, V ir vienāds ar līdzdalības maksimālo proporciju visos laidienos. Šajā nolūkā līdzdalības proporciju katram no dažādajiem laidieniem aprēķina, kā noteikts a) apakšpunktā.
- 4) Aprēķinot maksimālo kapitāla prasību vērtspapīrošanas pozīcijai saskaņā ar šo pantu, visu peļņu no pārdošanas un kredītkvalitāti uzlabojošos procentu komponentus, kas izriet no vērtspapīrošanas darījuma, atskaita no pirmā līmeņa pamata kapitāla posteņiem saskaņā ar 36. panta 1. punkta k) apakšpunktu.

5. APAKŠIEDAĻA
DAŽĀDI NOTEIKUMI

269. pants

Atkārtota vērtspapīrošana

- 1) Atkārtotas vērtspapīrošanas pozīcijai iestādes piemēro *SEC-SA* saskaņā ar 263. pantu ar šādām izmaiņām:
 - a) $W = 0$ jebkuram riska darījumam ar vērtspapīrošanas laidienu pamatā esošajā riska darījumu portfeli;
 - b) $p = 1,5$;
 - c) izrietošajai riska pakāpei piemēro minimālo robežvērtību 100 % apmērā.
- 2) K_{SA} pamatā esošajiem vērtspapīrošanas riska darījumiem aprēķina saskaņā ar 2. apakšiedaļu.
- 3) Atkārtotas vērtspapīrošanas pozīcijām nepiemēro maksimālās kapitāla prasības, kas noteiktas 4. apakšiedaļā.
- 4) Ja pamatā esošo riska darījumu portfeli ir vērtspapīrošanas laidieni apvienojumā ar citu veidu aktīviem, parametru K_A nosaka kā atsevišķi par katru riska darījumu apakškomplektu aprēķināto K_A vidējo, kas svērts ar nominālvērtību.

Iniciatoriestāde attiecībā uz vērtspapīrošanas pozīciju var aprēķināt riska darījumu riska svērtās vērtības attiecīgi saskaņā ar 260., 262. vai 264. pantu, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

- a) vērtspapīrošana atbilst [Vērtspapīrošanas regulas] 3. nodaļas 1. iedaļā noteiktajām VPS vērtspapīrošanas prasībām, **kas piemērojamas**, izņemot 8. panta 1. punktu;
- b) pozīcija ir kvalificējama kā augstākas prioritātes vērtspapīrošanas pozīcija;
- c) vērtspapīrošana ir balstīta uz portfeli, ko veido riska darījumi ar uzņēmumiem, ja vismaz 80 % no tiem portfeļa atlikuma izteiksmē brīdī, kad vērtspapīrošanas darījums tiek emitēts vai – atjaunojamu vērtspapīrošanas darījumu gadījumā – kad riska darījums tiek pievienots vērtspapīrošanai, ir MVU, kā definēts 501. pantā;
- d) kredītrisks saistībā ar pozīcijām, kuras iniciatoriestāde nepatur, tiek pārvests, izmantojot garantiju vai atbalsta garantiju, kas atbilst prasībām attiecībā uz nefondēto kredītaizsardzību, kā noteikts 4. nodaļā par standartizēto pieeju kredītriskam;
- e) attiecīgi galvotājs vai atbalsta galvotājs ir dalībvalsts centrālā valdība vai centrālā banka, daudzpusēja attīstības banka, starptautiska organizācija vai veicinātājsabiedrība, ja riska darījumi ar galvotāju vai atbalsta galvotāju saskaņā ar trešās daļas 2. nodaļu kvalificējas 0 % riska pakāpei.

270. a pants
Papildu riska pakāpe

- 1) Ja iestāde kādā būtiskā aspektā nolaidības vai bezdarbības dēļ neatbilst [Vērtspapīrošanas regulas] 2. nodaļas prasībām, kompetentās iestādes piemēro samērīgu papildu riska pakāpi ne mazāk kā 250 % apmērā no riska pakāpes (maksimālā vērtība – 1 250 %), ko piemēro attiecīgajām vērtspapīrošanas pozīcijām saskaņā ar attiecīgi 247. panta 6. punktu vai 337. panta 3. punktu. Papildu riska pakāpi pakāpeniski palielina ar katru nākamo reizi, kad ir pārkāpti uzticamības pārbaudes noteikumi. Kompetentās iestādes ņem vērā [Vērtspapīrošanas regulas] 4. panta 4. punktā minētos atbrīvojumus attiecībā uz atsevišķiem vērtspapīrošanas darījumiem, samazinot riska pakāpi, ko tās pretējā gadījumā saskaņā ar šo pantu piemērotu tādai vērtspapīrošanai, uz kuru attiecas [Vērtspapīrošanas regulas] 4. panta 4. punkts.
- 2) EBI var izstrādāt īstenošanas tehnisko standartu projektus ar mērķi veicināt uzraudzības prakses konvergenci saistībā ar šā panta 1. punkta īstenošanu, tostarp pasākumus, kas jāpiemēro uzticamības pārbaudes un riska pārvaldības pienākumu pārkāpuma gadījumā.
- 3) Komisijai tiek piešķirtas pilnvaras pieņemt pirmajā daļā minētos īstenošanas tehniskos standartus saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010 15. pantu.

4. IEDAĻA

ĀRĒJIE KREDĪTNOVĒRTĒJUMI

270.b pants

ĀKNI veiktu kredītnovērtējumu izmantošana

Iestādes var izmantot kredītnovērtējumus, lai noteiktu vērtspapīrošanas pozīcijas riska pakāpi saskaņā ar šo nodaļu, vienīgi tad, ja kredītnovērtējumu ir izdevusi vai to ir apstiprinājusi ĀKNI saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1060/2009.

270.c pants

Prasības ĀKNI kredītnovērtējumiem

Lai aprēķinātu riska darījumu riska svērtās vērtības saskaņā ar 3. iedaļu, iestādes var izmantot ĀKNI kredītnovērtējumu vienīgi tad, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

- a) nav nesakritības starp kredītnovērtējumā atspoguļotajiem maksājumu veidiem un tiem maksājumu veidiem, uz kuriem kredītiestādei ir tiesības saskaņā ar līgumu, kas ir pamatā attiecīgajai vērtspapīrošanas pozīcijai;
- b) ĀKNI publicē kredītnovērtējumus un informāciju par zaudējumu un naudas plūsmas analīzi, reitingu jutīgumu pret izmaiņām pamatā esošo reitingu pieņēmumos, tostarp par pamatā esošo riska darījumu rezultātiem, un procedūras, metodoloģijas, pieņēmumus un galvenos elementus, kas ir kredītnovērtējumu pamatā, saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1060/2009. Šā punkta nolūkā informāciju uzskata par publiski pieejamu, ja tā ir publicēta pieklūstamā formātā. Informācija, kas pieejama tikai ierobežotam skaitam sabiedrību, nav uzskatāma par publiski pieejamu;
- c) kredītnovērtējumi tiek iekļauti ĀKNI pārejas matricā;

- d) kredītnovērtējumi nav balstīti vai daļēji balstīti uz nefondēto atbalstu, kuru sniedz pati iestāde. Ja pozīcija ir balstīta vai daļēji balstīta uz nefondēto atbalstu, iestādei, aprēķinot riska darījumu riska svērtās vērtības šai pozīcijai saskaņā ar 3. iedaļu, šī pozīcija ir jāņem vērā tā, it kā tā būtu bez reitinga;
- e) ĀKNI ir apņēmusies publicēt paskaidrojumus, kā pamatā esošo riska darījumu gūtie rezultāti ietekmē kredītnovērtējumu.

264. pants

Kredītnovērtējumu izmantošana

- 1) Iestāde var norīkot vienu vai vairākas ĀKNI, kuru kredītnovērtējumus izmanto tās riska darījumu riska svērto vērtību aprēķināšanā saskaņā ar šo nodaļu ("norīkota ĀKNI").
- 2) Iestāde kredītnovērtējumus attiecībā uz savām vērtspapīrošanas pozīcijām izmanto konsekventi un neselektīvi un šajā nolūkā pilda šādas prasības:
 - a) iestāde nedrīkst izmantot vienas ĀKNI kredītnovērtējumus pozīcijām dažos laidienos un citas ĀKNI kredītnovērtējumus savām pozīcijām citos laidienos tajā pašā vērtspapīrošanā, neatkarīgi no tā, vai reitingu tai piešķīrusi pirmā ĀKNI;
 - b) ja pozīcijai ir divu norīkotu ĀKNI kredītnovērtējumi, iestāde izmanto mazāk labvēlīgo kredītnovērtējumu;
 - c) ja pozīcijai ir trīs vai vairāku norīkotu ĀKNI kredītnovērtējumi, izmanto divus labvēlīgākos kredītnovērtējumus. Ja abi labvēlīgākie novērtējumi ir atšķirīgi, izmanto mazāk labvēlīgo no tiem;
 - d) iestāde mērķtiecīgi nepieprasa nelabvēlīgāku reitingu atsaukšanu.

- 3) Ja vērtspapīrošanas pamatā esošajiem riska darījumiem ir pilnīga vai daļēja atbilstoša kredītaizsardzība saskaņā ar 4. nodaļu un šī aizsardzība ir atspoguļota norīkotas ĀKNI veiktā vērtspapīrošanas pozīcijas kredītnovērtējumā, iestāde izmanto ar šo kredītnovērtējumu saistīto riska pakāpi. Ja šajā punktā minētā kredītaizsardzība nav atbilstoša saskaņā ar 4. nodaļu, kredītnovērtējumu neatzīst un vērtspapīrošanas pozīciju uzskata par pozīciju bez reitinga.
- 4) Ja vērtspapīrošanas pozīcijai ir atbilstoša kredītaizsardzība saskaņā ar 4. nodaļu un šī aizsardzība ir atspoguļota norīkotas ĀKNI veiktā kredītnovērtējumā, iestāde uzskata šo vērtspapīrošanas pozīciju par tādu, it kā tā būtu bez reitinga, un riska darījumu riska svērtās vērtības aprēķina saskaņā ar 4. nodaļu.

270.e pants

Vērtspapīrošanas attiecināšana

EBI var izstrādāt īstenošanas tehnisko standartu projektu, lai šajā nodaļā noteiktās kredītkvalitātes pakāpes objektīvi un konsekventi attiecinātu uz visu ĀKNI attiecīgajiem kredītnovērtējumiem. Šā panta nolūkā EBI it īpaši:

- a) diferencē katrā novērtējumā izteiktos riska relatīvos līmeņus;
- b) ņem vērā kvantitatīvos faktorus, piemēram, saistību neizpildes vai zaudējumu līmeni, un katras ĀKNI kredītnovērtējumu vēsturiskos rezultātus dažādās aktīvu kategorijās;
- c) ņem vērā kvalitatīvos faktorus, piemēram, ĀKNI novērtēto darījumu diapazonu, tās metodiku un tās kredītnovērtējumu nozīmi, it īpaši to, vai šādos novērtējumos tiek ņemti vērā paredzamie zaudējumi vai "pirmie euro zaudējumi", kā arī procentu laicīga samaksa vai procentu galīga samaksa;

- d) cenšas nodrošināt, lai vērtspapīrošanas pozīcijām, kurām, pamatojoties uz ĀKNI kredītnovērtējumiem, ir piemērojama viena un tā pati riska pakāpe, – tiktu piemēroti ekvivalenti kredītriska līmeņi.

Komisijai tiek piešķirtas pilnvaras pieņemt pirmajā daļā minētos īstenošanas tehniskos standartus saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010 15. pantu.

- 8) Regulas 337. pantu aizstāj ar šādu:

"337. pants

Pašu kapitāla prasība vērtspapīrošanas instrumentiem

- 1) Attiecībā uz tirdzniecības portfeli iekļautajiem instrumentiem, kas ir vērtspapīrošanas pozīcijas, iestāde neto pozīcijām, kuras aprēķinātas saskaņā ar 327. panta 1. punktu, piemēro 8 % no riska pakāpes, ko iestāde piemērotu pozīcijai savā netirdzniecības portfeli saskaņā ar Trešās daļas II sadaļas 5. nodaļas 3. iedaļu.
- 2) Nosakot riska pakāpes 1. punkta nolūkā, *PD* un *LGD* aplēses var noteikt, pamatojoties uz aplēsēm, kas iegūtas no tādas iestādes *IRC* pieejas, kurai piešķirta atļauja izmantot iekšējo modeli parāda instrumentu specifiskā riska noteikšanai. Minēto alternatīvu var izmantot tikai ar kompetento iestāžu atļauju, ko piešķir, ja šīs aplēses atbilst kvantitatīvajām prasībām *IRB* pieejai, kas noteiktas II sadaļas 3. nodaļā.

Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010 16. pantu EBI pieņem vadlīnijas par *PD* un *LGD* aplēšu kā ievaddatu izmantošanu, ja šo aplēšu pamatā ir *IRC* pieeja.

- 3) Vērtspapīrošanas pozīcijām, kam piemēro papildu riska pakāpi saskaņā ar 247. panta 6. punktu, piemēro 8 % no kopējas riska pakāpes.
- 4) Lai aprēķinātu specifiskā riska pašu kapitāla prasību, iestāde savas svērtās pozīcijas, kas rodas, piemērojot 1., 2. un 3. punktu, summē neatkarīgi no tā, vai tās ir garās, vai īsās, izņemot vērtspapīrošanas pozīcijas, kam piemēro 338. panta 4. punktu.
- 5) Ja tradicionālās vērtspapīrošanas iniciatoriestāde neatbilst 244. pantā paredzētajiem būtiska riska pārvešanas nosacījumiem, iniciatoriestāde pašu kapitāla prasības aprēķinā iekļauj vērtspapīrošanas pamatā esošos riska darījumus tā, it kā šie riska darījumi nebūtu vērtspapīroti.

Ja sintētiskās vērtspapīrošanas iniciatoriestāde neatbilst 245. pantā paredzētajiem būtiska riska pārvešanas nosacījumiem, iniciatoriestāde pašu kapitāla prasību aprēķinā iekļauj vērtspapīrošanas pamatā esošos riska darījumus tā, it kā šie riska darījumi nebūtu vērtspapīroti, un kredītaizsardzības nolūkā neņem vērā sintētiskās vērtspapīrošanas ietekmi."

- 9) Piekto daļu svīturo.
- 10) *svītrots*
- 11) Regulas 457. panta c) punktu aizstāj ar šādu:
c) "vērtspapīrošanas pašu kapitāla prasības, kas noteiktas 242. līdz 270.a pantā;"
- 12) Iekļauj šādu 519.a pantu:

Ziņojums

Ne vēlāk kā 2 gadus no [ievietos šīs regulas spēkā stāšanās datumu] Komisija iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei par Trešās daļas II sadaļas 5. nodaļas noteikumu piemērošanu, ņemot vērā tendences vērtspapīrošanas tirgos, **vajadzības gadījumā iesniedzot to kopā ar leģislatīvu priekšlikumu.** Ziņojumā jo īpaši novērtē **to, kādu** ietekmi uz iestāžu emisijas un ieguldījumu darbību vērtspapīrošanas tirgos Savienībā un uz Savienības un dalībvalstu finanšu stabilitāti **atstāj 254. pantā noteiktā metožu hierarhija un tas, kā darbojas riska darījumu riska svērto vērtību aprēķināšana vērtspapīrošanas pozīcijām.** Ziņojumā ņem vērā arī regulatīvās norises starptautiskos forumos, **jo īpaši tās, kas attiecas uz starptautiskajiem vērtspapīrošanas standartiem.**

2. pants

Pārejas noteikumi par neatmaksātām vērtspapīrošanas pozīcijām

Attiecībā uz vērtspapīrošanas pozīcijām, kas nav atmaksātas 3. panta 2. punktā noteiktajā datumā, iestādes var turpināt piemērot Regulas (ES) Nr. 575/2013 Trešās daļas II sadaļas 5. nodaļu un 337. pantu līdz 2019. gada 31. decembrim tajā redakcijā, kas ir piemērojama [diena pirms 3. panta 2. punktā noteiktā datuma, ar noteikumu, ka iestāde:

- a) ne vēlāk kā līdz [noteikts datums] paziņo kompetentajai iestādei par savu nodomu piemērot šo pantu;
- b) piemēro šo pantu visām neatmaksātajām vērtspapīrošanas pozīcijām, kuras iestāde tur 3. panta 2. punktā noteiktajā datumā.

3. pants

Stāšanās spēkā un piemērošanas diena

- 1) Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
- 2) Šo regulu piemēro no [spēkā stāšanās datuma].

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*
